

культура

щоп'ятниці

24 червня 2016 р.

і життя

Несподівана опера

стор. 14

Надії музики

стор. 8–9

Сучасний пейзаж

стор. 7

Фото: Світлани СОКОЛОВОЇ

Перше причастя

стор. 5

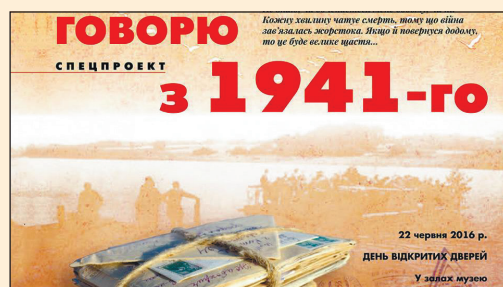
редактор
Світлана СОКОЛОВА

актуально

ПОДВИГ НАДИХАЄ ЗАХИСНИКІВ

У День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні Президент Петро Порошенко взяв участь у церемонії покладання квітів до могили Невідомого солдата у Києві – разом із ветеранами Другої світової війни та АТО, Прем'єр-міністром Володимиром Гройсманом, Головою Верховної Ради Андрієм Парубієм та членами Кабінету міністрів.

У своєму зверненні Президент зазначив: «Ваш ратний подвиг, дорогі ветерани, надихає українських військових та добровольців, які сьогодні боронять суверенітет України від агресії Російської Федерації».

22 червня – до 75-ї річниці початку німецько-радянської війни – в Меморіальному комплексі «Національний музей історії України у Другій світовій війні» відбулися заходи, присвячені Дню скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні. Зокрема – прес-конференція з приводу передачі колекціонером-дослідником Дмитром Пірклом на зберігання до Музею масиву унікальних документів, датованих 1941 роком: фото, що відображають шлях солдатів вермахту українською землею; карти-схеми бойового шляху військової частини; листи німецьких вояків; регіональні газети з повідомленнями про захоплення українських міст. Презентували нові надходження до колекції «Непрочитані листи 41-го», передану до Музею в результаті реституційних процесів у 2010 році.

НОВИЙ ПІДХІД ЯК ПРОГРЕС

Під час Години запитань до Уряду у Верховній Раді України міністр культури Євген Нищук розповів про аспекти національної пропаганди через культуру та напрацювання нового системного підходу Мінкультури до відзначення пам'ятних дат і ювілеїв.

«Проти України ведеться інформаційна війна. І саме культура є дієвим засобом, що лякає ворога. Тому він спрямовує агресію на діячів культури, – відзначив Євген Нищук. – 35% квот української пісні на радіо – хороший знак для митців, але у соціальних мережах з'явилися запитання: неже українців лише 35% від населення? І це тоді, коли кримська татарка Джамала в концертах більшість пісень виконує українською!»

Міністр наголосив на формуванні нового підходу до відзначення важливих для України дат, зокрема, необхідності ініціювати їхнє проведення в суспільних середовищах. Також поділився планами проведення пам'ятних заходів: найближчим часом – загальнодержавного Дня пам'яті – 75 років із часу масових розстрілів політичних в'язнів на Західній Україні (23 червня).

Євген Нищук зупинився на громадських ініціативах мистецької підтримки в питаннях реабілітації бійців АТО, яким сприяє Міністерство культури, – «Народна філармонія», «Митці на лінії вогню», «Український Донбас» тощо.

Міністр підняв питання ефективності співпраці Міністерства, депутатського корпусу й експертного мистецького середовища, прикладом якої є внесення змін та доповнень до Закону України «Про культуру», ухвалення рішення про створення інституту книги та фонду культури.

Краща пам'ять – нові фільми

Світлана СОКОЛОВА

Відреставрований фільм «Білий птах із чорною ознакою» – данина пам'яті Майстра в 75-й рік від дня його народження.

А народився видатний український актор, режисер та сценарист Іван Миколайчук у червні. І з цієї нагоди зібрав у столичному кінотеатрі «Україна» на вечір пам'яті силу-силенну шанувальників, які згадали улюбленця глядачів та оцінили відреставровану версію кіношедевра «Білий птах із чорною ознакою».

«Його називали душею та обличчям українського поетичного кінематографа, – розповів модератор вечора Остап Ступка. – Параджанов про нього сказав: «Я не знаю більш національного народно-го генія. До нього був Довженко. В його особі українська нація отримала позитивного героя українського кіно, життя та руху вперед».

Віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко зауважив: «Плеяда шістдесятників після «сталінської темряви» почали змінювати уявлення українців про Україну. Золота епоха поетичного кіно пов'язана із цими посталями. І, можливо, понад усе із Іваном Миколайчуком. «Тіні забутих предків», «Білий птах...», «Пропаля грамота» і «Вавилон ХХ» – уже навіки в матриці української національної ідентичності. Напевне, найкращою пам'яттю про Івана Миколай-

чука буде нове кіно. І дуже добре, що вперше за багато років у Парламенті ухвалено в першому (поки що) читанні Закон «Про державну підтримку кінематографії», який передбачає зовсім новий режим для кінематографістів».

Міністр культури України Євген Нищук звернув увагу: «Око молодого глядача вимагає кращих технічних стандартів: звуку, насиченості кольору. Тому, можливо, це буде момент, покликаний показати молодих геніїв та глибокий зміст для того, щоб вони зрозуміли, що

Україна була, є і буде великою кінематографічною державою. Ми повинні успадкувати ту неймовірну хвилю українського поетичного кіно».

У фільмі «Білий птах із чорною ознакою» Іван Миколайчук і сценарист, і актор. Стрічка розповідає про село на Чернівецьчині у часи Другої світової війни. Через те, що автори торкнулись теми УПА, зйомки кілька разів доводилося зупиняти. Вийшовши ж на екрани, стрічка взяла золото на Московському кінофестивалі, однак до на-

ших днів фільм дійшов у жалюгідному стані.

Відновлювали картину за голлівудськими стандартами. Реставратор вважає, що рятувати необхідно практично всі фільми із «золотого фонду» українського кіно. Водночас є складності: відродження однієї картини коштує кілька сотень тисяч гривень, а негативи українських фільмів досі зберігаються у Москві.

Режисер реставрації Олег Павлюченков: «Для того, щоб отримати такий градієнт, тональні перспективи і фактуру, знадобилися всі сучасні технології. Фільм був у форматі 4 на 3, з обрізаним кадром, зараз – у повному форматі, і це – шедевр світової культури з боку операторської роботи, який передає суть українського кінематографа з точки зору поетичного кіно».

Відреставровані стрічки мають намір повторно запускати у прокат.

Лариса Кадочнікова, народна артистка України та Дана з фільму «Білий птах...», згадує зустріч із Миколайчуком на зйомках «Тіней забутих предків», де вона грала Марічку: «Коли я приїхала на проби і прийшла на майданчик, то побачила дивної краси юнака. Неймовірно красиве волосся, стан – він міг грати принців, царів, князів, графів... і зіграв приголомшливо Івана Поліщука. Він був правдивий, він сам грав самого себе. Він був розумний, він був філософом. Іван був незвичайний. Слава йому!»

Конституційний вимір

У музеї «Будинок митрополита» Національного заповідника «Софія Київська» презентують виставку документів, присвячену 20-ій річниці Конституції України.

Захід організовано Державною архівною службою України спільно із заповідником. Виставка підготовлена за документами центральних державних архівів України та Державного архіву Закарпатської області.

Показано документи і матеріали, які відображають

найважливіші історичні моменти конституційних процесів на шляху державотворення України. Зокрема, з фондів Центрального державного історичного архіву – копія унікальної пам'ятки – Конституції гетьмана Пилипа Орлика. Серед копій універсалів Української Центральної Ради, Конституції Української Держави, Акта про злуку Західноукраїнської Народної Республіки з Українською Народною Республікою на виставці вперше представлені оригінали доку-

ментів, що розкривають події становлення незалежної України, підготовки Основного закону України.

Представлені: оригінал Конституційного договору між Верховною Радою України та Президентом України «Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України»; Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року.

редактор
Лєся САМІЙЛЕНКО

наголос

■ ЧАС ГЕРОІВ

У Києві, в парку імені Андрія Малишка, відбулося урочисте відкриття та освячення пам'ятника цьому видатному українському поетові.

Освячення скульптури здійснив Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

Почесними гостями стали віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко, міністр освіти і науки Лілія Гриневич, міністр культури України Євген Нищук, представники столичної влади, ректор Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова Віктор Андрущенко, президент Малої академії наук України Станіслав Довгий, численні представники українського мистецького середовища.

Одним з ініціаторів та рушіїв встановлення пам'ятника став знаний український поет, громадський діяч, Герой України Дмитро Павличко.

Скульптор – відомий митець з Івано-Франківщини Роман Захарчук, архітектором проекту виступив Леонід Малий.

У рамках урочистих заходів міністр культури України Євген Нищук зазначив, що відкриття пам'ятника велету української літератури, поетові, чий вірші, пісні вже давно стали «народними», – дуже символічна річ, а надто у час, коли Україна перебуває у стані війни, в тому числі й в інформаційному просторі.

«Кажуть, що зараз не час відкривати пам'ятники, бо в країні йде війна. Ні, саме час! Зараз саме час, коли мають поставити наші Герої – як колишні, так і сучасні. Київ та Україна чекають монумента Героям Небесної Сотні, військовим – Героям АТО, що

боронили Україну на Сході ціною власних життів. Ми маємо чимало Героїв, якими повинні пишатися наші майбутні покоління. Цей парк має усі шанси стати справді «співочим парком», і на цих співачках виховуватимуться діти. Це та гарна традиція, яку треба підтримувати та продовжувати».

Міністр також запропонував за прикладом європейських країн пам'ятник та сквер навколо монумента оснастити аудіосистемами, через які би транслювалися безсмертні твори Андрія Малишка. Відкриття пам'ятника супроводжували своїм виступом артисти Національного заслуженого академічного хору України імені Г. Верьовки.

Лєся САМІЙЛЕНКО

Напередодні свята Трійці в столиці вирувало надзвичайно позитивне і духовно багате дійство. Тут протягом дня вже традиційно відбувся OUTLOOK WORLD CULTURE FESTIVAL.

Фестиваль, який пройшов у приміщенні Київської міської держадміністрації, є знаковим у сенсі налагодження різносторонніх зв'язків між державами і толерантних стосунків між народами.

Майстер-клас з тату

Не помилюсь, коли скажу, що цей день став не лише щасливим, але й дуже пізнавальним для всіх, хто побував на заході. Ініціатором та організатором була команда OUTLOOK, що є провідником міжнародних проектів у галузі культурної дипломатії, і на сьогодні вже налагодила зв'язки з більш ніж 40 посольствами іноземних держав, громадських організацій, представниками діаспор різних народів, які проживають в Україні. І масштаби зв'язків щороку збільшуються, адже діяльність «аутлуківців» уже має хороший результат.

Підтвердженням цьому є той позитив, який вирував на фестивалі з моменту відкриття і до тріумфального завершення програми. А ще про такий

Культурно-дипломатичний пунш

Урочисте відкриття

клімат свідчив і той факт, що представники дипломатичного корпусу і просто громадяни, які прийшли на свято єднання душ і культур, привели з собою свої родини. На захід завітало дуже багато дітлахів, і їх за вуха було не відірвати від концертного майданчику, на якому нон-стоп відбувалося концертне дійство за участю країн-учасниць фестивалю.

Діти ласували смаколиками, якими дуже красиво і щедро частували в залі. Національні ласощі представляли на сцені, а коли їх виносили до гостей, то зрозумілим було одне – всі радіють, бо смакують те, що приготували для них справжні друзі – як для своїх. Чемненько дякували і за те, що спробували незвичне, екзотичне, і за те, що так щиро і затишно проводять свій час у дружньому колі.

У залі вирувало свято комунікації – між людьми, які люблять одне одного і серця яких відкриті до спілкування і пізнання. А це все у наш надскладний час роздмухування агресії – чи не найважливіше і найцінніше з того, чим ми можемо переконати світ у своїй ментальній європейськості та

здатності сприймати найважливіші цінності на всіх рівнях свідомості. Адже вхід на цей фестиваль був вільним, і в Колонну залу КМДА міг завітати кожен охочий. Були запрошені, але були й просто ті, хто прибув, як кажуть, із вулиці, та своєю поведінкою від багаточисельних делегацій пред-

Цікаві зустрічі

ставників дипломатичних кіл та інших офіційних осіб не вирізнявся.

Я вперше була на дипломатичному прийомі, який відбувався у відкритому режимі. І тому цікаво було спостерігати за тим, як усі присутні з великим інтересом роздивля-

лись експозиційні виставки, що представляли культурні надбання більш ніж 20 держав світу, захоплено насолоджувались концертною програмою і навіть брали участь в імпровізованих її частинах. Особливо активними у цьому були дітлахи.

А я з друзями у цей день нібито побувала скрізь – від Єгипту, Туреччини, Пакистану, Узбекистану, Казахстану... аж до Європи Східної і Західної. Вражень від почутого і побаченого – море, чи навіть океан, у який хочеться зануритися ще і ще. А якими цікавими були майстер-класи! Мисткинь, котрі навчали різним традиційним національним прикладним мистецтвам, щільно обліплювали допитливі дитячі очі та пізнайки різного віку.

«Для того, щоб захід став не лише розважальним, але й

пізнавальним, ми проводили численні майстер-класи. Кожен мав змогу навчитися готувати каву – і по-турецьки, і по-марокканськи, побачити, як золотошвейки прикрашають костюми, навчитися вив'язувати хустки за мусульманським звичаєм, робити арабський макіяж...» – розповіла генеральний директор цього фестивального проекту Дарія Карякіна.

А ще на цьому святі всі охочі мали змогу приміряти на себе національні вбрання й уявити себе... красунею із півдня щонайменше. Море позитиву і стільки ж креативу – це те, що залишилось у спогадах усіх учасників. А толерантність та дипломатичність українцям властива споконвіку.

Східні красуні на гостинах

Фото Яна МАШТАЛІРА

редактор
Любов ЯКИМЧУК

на перехресній станції

■ ГЕТЕ ДЛЯ АНДРУХОВИЧА

Письменник Юрій Андрухович удостоєний німецької медалі Гете 2016 року за свої заслуги. Про це повідомляє Гете-Інститут в Україні.

Український письменник отримує нагороду разом з африканським фотографом Акінбоді Акінбії та грузинським директором музею Давидом Лордкіпанідзе. Кожного року Гете-Інститут вручає офіційну відзнаку Федеративній Республіці Німеччини, вшановуючи цим особистостей, які проявили особливі заслуги у справі популяризації німецької мови та міжнародного культурного обміну.

Цьогорічне нагородження проходить у руслі провідної теми: «Міграція культур – культури міграції». Юрій Андрухович перекладає німецьких поетів на українську мову, таким чином прокладаючи для місцевого читача новий шлях до німецьких класиків. Своєю власною письменницькою діяльністю він знайомить німецьку публіку з літературними теремами своєї Батьківщини. Центральними темами в його літературі постійно виступають процеси переміщення і міграції Європою.

■ ПЕРЕМОЖЦІ «САМОВИДЦЯ»

Днями в київській книгарні «Є» відбулося нагородження переможців IV конкурсу художнього репортажу «Самовидець». Цьогорічна тема – «Війна. Життя de facto».

Репортажі заявили на «Самовидець» оцінювало нове журі – український журналіст Денис Казанський; знаний польський журналіст, кореспондент «Газети Виборчої» та головний редактор «Українського журналу» Пьотр Андрусечко; а також Олег Криштопа – український репортажист.

Переможці отримали подарунки та грошові винагороди. I місце – 10 000 грн, II місце – 7 000 грн, III місце – 5 000 грн. Десятка репортажів увійде до альманаху «Veni, Vidi, Scripsi», що вийде друком до Форуму видавців у Львові, а перший лауреат отримав право надрукувати книгу у видавництві «Темпора».

I – Єлизавета Гончарова («День після Дебальцевого»);

II – Микита Май («Донецькі сутінки»);

III – Альона Савчук («Крим. Росія. Назавжди»).

Роман Мінін та його шахтарі

Любов ЯКИМЧУК

Днями у столиці завершилася величезна мистецька подія – KyivArtWeek, що відбувалася в той самий час, коли у трьох містах – Базелі, Маямі-Біч та Гонконгу – проходив знаменитий на весь світ мистецький ярмарок ArtBasel.

Протягом п'яти днів діяло понад 17 арт-локацій, що були відкриті для всіх любителів мистецтва та колекціонерів. Утім, основною локацією KyivArtWeek був арт-хол D12 на вулиці Десятинній. Там на відвідувачів чекали два десятки проектів галерей із різних країн, на котрі можна було не лише дивитися, а й придбати; а також виставка приватних зібрань сучасних українських колекціонерів.

Пропонуємо вам пряму мову художника Романа Мініна з D12 у переддень відкриття тижня мистецтва. Роман відомий завдяки своїм роботам на шахтарську тематику, наприклад, «План втечі з Донецької області», яка була продана на знаменитому аукціоні Sotheby's.

Роман Мінін: Ми зараз присутні не на кураторській виставці, тобто немає куратора, який би відбирав роботи для цієї події. Це позитивний творчий експеримент київської спільноти, який ми підтримали. У нас вийшла мікроперсональна експозиція. Я був на багатьох виставках-ярмарках, і мені здається, що коли виставляються роботи одного автора в межах одного стенда, то такі стенди виглядають більш виграно. Я хочу показати спектр своїх робіт, їхню різноманітність. Наприклад, тут – вітраж, нині я хочу більше займатися вітражами, і як монументаліст – монументально-декоративним мистецтвом та робити великі проекти. І кожен мою картинку я прошу розглядати як ескізи для монументально-декоративних панно. Звісно, вони самодостатні і прикрасять будь-який інтер'єр, або, як на цьому ярмарку, можуть бути предметом колекціонування. Але в май-

Роман МІНІН

бутньому я можу виконати їх в іншому матеріалі у великому масштабі.

Оце – три шахтарі (показує на свою роботу – *Авт.*). Чим далі заглиблюєшся у свою тему, тим більше заокруглюються всі краї і щось зайве відпадає. І ти вже настільки прості штуки придумуєш, які самому цікаві, хоч із виду вони здаються занадто простими. Я більше десяти років тому займався смс-артом. І в цій грі я знайшов правило, яке застосовується до всього мистецтва, – мінімум засобів, максимум виразності. І я добивався цього мінімуму засобів. І робив уже картинку двома знаками, які люди не розуміли. Тоді я усвідомив, що це – межа, що вже досить. І тепер, коли я дійду до абсолютної простоти у своїй шахтарській темі, тоді, може, й перестану нею займатися. Ма-

буть, я випереджаю це питання, бо воно вже десь у повітрі літає. А я вже давно збираюся з цією темою, тому маю на це моральне право, хоч і на ній багато хто спекулює.

А це негативний «відшльоп» від моєї роботи – «Нагорода за мовчання» (показує на свою футболку – *Авт.*). І тут у центрі є око. Насправді це точка зору, утім, я більше ціную не точку зору людини, а широкий кругозір. Адже дуже важко змусити когось перетворити свій широкий кругозір у маленьку точку зору. Уряду ж нашою дуже зручно, коли в нас є своя точка зору. І за нею дуже часто людей відсіюють та ділять. Це дуже зручний інструмент соціального управління. А ті, що здатні змінювати цю точку зору, є нормальними, і не соромно – її змінити. Не бійтесь це робити, бо то – ваша

ментальна пастка, а ці пастки є в кожного.

Кругозір у когось ширший, у когось вузчий. Хтось їздив по всьому світу, а хтось ні. Я вважаю, що лише подорожі та спілкування розширюють нашу свідомість. Гра в його та сидіння на березі Азовського моря не розширюють нашої свідомості, на мою думку. А робить це тільки спілкування та подорожі. Із Донецької області 90% людей не подорожували взагалі, от і є тепер така проблема.

Плани в мене великі, та завичай із десяти можливих втілюються три, тому я не ризику спрогнозувати, які саме буде реалізовано. Взагалі цікавий час настає, ще два роки тому в мене такого не було. А зараз багато різних пропозицій, і я вже вирішую, де брати участь, а де – ні. Та оскільки я вважаю KyivArtWeek достатньо

значною і позитивною подією і мені дуже хочеться, аби Україна мала свій арт-ринок за моделлю світового, я тут. Прагну, щоб наша країна інтегрувалася у міжнародний простір. Без схем спілкування за допомогою мистецтва це неможливо, хоч у нас і не такий менталітет, як на Заході, але експеримент має бути.

Час, звісно, не надто сприятливий до подібних ярмарків, бо це мало би бути благополучне і стабільне життя, щоб люди могли спати спокійно та бути спокійними в душі, ходити і вибирати собі мистецтво. Але чомусь у саме такі часи ми просто більше починаємо любити життя і цінувати кожен день – як останній. І, можливо, це одна з причин, що в людей прокинувся інтерес до мистецтва, який я не помічав ще два-три роки тому.

Фото авторки

редактор
Світлана СОКОЛОВА

свята і традиції

АБИ ЖИЛА ТРАДИЦІЯ

У Національному музеї народної архітектури та побуту України відбувся яскравий захід – «Дні різьбярства і плетіння», який організували працівники науково-дослідного відділу народного мистецтва та фольклору під керівництвом Олександра Босого.

Основні дії проходили на музейній експозиції «Середня Наддніпрянина» – на майдані біля сільської управи XIX століття з села Мліїв Городищенського району, що на Черкащині. В атмосфері народного ярмаркування гості Музею мали змогу знайомитися із виробами традиційного народного мистецтва і ремесел із деревини, лози, соломки, роози.

Серед краших пропозицій від майстрів з усіх куточків України варто відзначити прикрашені витонченими різьбленими чи мальованими орнаментами вироби давніх друзів Музею: ложки Миколи Римара, сільниці Володимира Іншакова, кухонні дошки Лариси Мансурової, а також вироби молодих майстрів, котрі вперше презентували їх у Музеї: різьблені панно і картини Сергія Марущака, свічки Валерія Сингаївського, гребінці Миколи Мозговенка, скульптури Івана та Юрія Чехів. Олександр Розанов та Ніна Лимар, як завжди, представили вишукані меблі, корзини, тарелі, хлібниці, виплетені з лози.

Потішили дітей, а з ними і батьків, екологічно безпечні дерев'яні іграшки ручної роботи від молоді майстрині Наталії Орженік, а також макети народної архітектури: млини, вітряки, криниці та народні транспортні засоби – мажі, вози і сани Ардальйона Яковлева.

Справжнє захоплення серед малечі викликали традиційні дитячі шумові музичні інструменти і забавки, створені відомим майстром Дмитром Кудрею. А Володимир Крутоус захопив відвідувачів цілою сотнею мініатюрних скульптур козаків із дерева: славні гетьмани, січові мудреці – Мамаї та сміливі пушкарі і кіннотники. Увагу жінок привернув неймовірно гарної природної фактури дерев'яний посуд від майстра Дмитра Гоголева.

У ході свята для всіх охочих народні умільці проводили майстер-класи із соломоплетіння, виготовлення прикрас із дерева, декоративного плетіння з мотузок, а працівники відділу народного мистецтва Музею організували для молодих майстрів-різьбярів навчальний семінар із технології ремесел та розповіли про символіку народної орнаментики.

Водночас на просторому майдані перед учасниками свята з піснями і танцями виступали кращі колективи Київщини та Чернігівщини.

Олександр БОСИЙ

Фольклорний вікенд

Світлана СОКОЛОВА

У Національному музеї народної архітектури та побуту України, на території експозиції «Середня Наддніпрянина» і на Співочому полі відсвяткували Зелені свята.

У церкві Святого Архистратига Михаїла відбулася святкова служба, потім – хресний хід до церкви Святої Параскеви.

Показали обряди: польський «водіння куста» – із Житомирщини, «встановлення віхи» – із Чернігівщини, а також Троїцького хреста (Переяславщина).

Виступили фольклорні колективи із Троїцькими піснями. Для відвідувачів Музею провели конкурс на знання Троїцьких звичаїв та обрядів.

Багатьом відвідувачам сподобався виступ «Великодимерських баламутів» (село Велика Димерка Броварського району Київської області).

Людмила Корнієнко, учасниця колективу, розповіла: «Гурт "Великодимерські баламути" утворився 5 років тому, це новий колектив, який трохи змінювався з часом. Попервах у нас була керівником дуже відома не лише в Україні, а й за її межами, вишивальниця Ніна Федірко. Завдяки їй ми зібралися. Вона дала нам багато мудрості. І як результат – ми не можемо тепер без української пісні».

Відвідувачі побачили дерев'яні кленові, які закопували на Троїцю перед хатою, сипали піском, а на другий день дивилися: чи немає слідів русалки; адже вірили, що на Зелені свята прокидаються ці міфічні істоти, блукають у житах, заходять в оселі.

Завершилося свято вивченням народних танців разом із етнографічним танцювальним гуртом Національного музею народної архітектури та побуту України «Дам лиха закаблукам» та визначенням кращої танцювальної пари.

Зараз у колективі більше 10 осіб, ми приймаємо людей, які хочуть співати. Ми не професіонали, представляємо культуру нашого селища, збираємо пісні у бабусь, щоб вони залишилися для нащадків, не зникли.

Ми приїздимо до цього Музею, бували у Болгарії, Львові. Подорожуємо в силу можливостей, бо фінансування немає.

Наша мета – показати свою пісню, донести свою традицію, і, думаю, люди, які це бачать,

матимуть бажання жити, бути добрими і тягнутимуться до української культури».

Діяківська Олена додає: «Ми нещодавно були на фестивалі "Катерина пісня" – пам'яті Катерини Білокур в селі Богданівка Яготинського району Київщини. Статуетку нам вручили. Там така аура!»

Водночас відточувати свою майстерність артистам-аматорам доводиться деінде («Ми збираємося в ательє, бо нема приміщення, клуб у нас згорів», – каже пані Олена).

Фото авторки та надані організаторами

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ ГЕРБ МИРУ І НАДІЙ

У Національному музеї літератури України презентували герб Миру кримськотатарського народу. До його створення долучилася низка почесних гостей, зокрема й лідер кримських татар Мустафа Джемільєв.

Діти намалювали герб Миру кримськотатарського народу зі сподіванням, що вони повернуться на Батьківщину.

Створення герба відбулося в рамках проекту-виставки «Заклик до Миру». В основі зображення – кримськотатарський візерунок. В акції взяли участь відомі громадські та культурні діячі, творчі колективи та маленькі кримські татари.

Для присутніх виступив відомий співак кримськотатарського походження, народний артист України Фемій Мустафаєв. Він заспівав Гімн України, який підхопили всі присутні. Свої музичні номери продемонстрував зразковий театр пісні «Ладоньки».

Після завершення акції Мустафа Джемільєв оглянув експозицію музею і залишив своє побажання у книзі почесних гостей.

■ МИТЦІ НА ЄВРО-2016

Фреска Сергія Радкевича «Людство»

До 10 липня у Парижі працює український арт-павільйон. Демонструють понад 10 виставок сучасних митців, короткометражне кіно та відео-арт, проводять перформанси та концерти, читають сучасних українських письменників.

Проект відбувається за підтримки Федерації футболу України та приурочений до Євро-2016.

«Береги Європи» – арт-платформа для країн-учасниць Чемпіонату: кожна з них має свій павільйон, у якому демонструватиме сучасне мистецтво. Країни малюють фреску, що різними способами розкаже одну історію. Ідея інспірована романом Ремона Кено «Вправи зі стилю». Українську фреску творитиме художник Сергій Радкевич.

Один із ключових наголосів проекту – міста України та їхні туристичні принади. У програмі – представлення виставок: TheKievianer дуету «Брати»; «Граблі» Олександра Каднікова у партнерстві з арт-центром Павла Гудімова «Я Галерея», де автор розмірковує над вітчизняним колективним минулим; «Від Шевченка до Шевченка» карикатуристики Юлії Носар – іронічний зріз культури України між двома Шевченками: Тарасом та Андрієм; а також графіка Нікити Кравцова, який зобразив найбільші українські міста.

Аудіовізуальна частина представлена українським відео-артом, альманахом «Місцеві» від фестивалю кіно й урбаністики «86», а також вітчизняною анімацією.

Скажені «ведмеді»: погляд митця

**Катерина
ТАРЧЕВСЬКА**

Вторгнення агресивного північного сусіда на Схід України стало не тільки важкою прикметою сьогодення, а й темою мистецьких творів.

Не оминули ці події і творчість відомого художника Миколи Журавля. Нова виставка митця «Invasio: перезавантаження» (створена за участю Дар'ї Тищенко-Журавель), яка відбулася у Центрі сучасного мистецтва «Білий світ» (White World) у Києві, присвячена метафоричному переосмисленню трагічних сторінок нашої новітньої історії.

У січні-лютому 2016 року цей проект демонстрували у виставкових залах Українського інституту Америки у Нью-Йорку. Експозиція у Києві презентує твори, які, на думку автора, є квінтесенцією проекту. Фотороботи, живопис, левкас та скульптури у символічно-метафоричній формі препарують звирячу та садистську натуру загарбників, які, по суті, втратили людську подобу. Це відображено, зокрема, в сюрреалістичних фото, де людські істоти без ін-

Микола ЖУРАВЕЛЬ

дивідуальних рис носять залісні маски у вигляді ведм'ядчих голів та щось на зразок гібриду обладунків і костюмів у стилі «садо-мазо». Це породжує асоціації одразу в кількох напрямках – безжалісні завоювальники «темних століть» і садисти, яким чужі страждання приносять задоволення, відмічені відомим символом «імперії зла» – ведмедем...

Частина фоторобіт, де фігурують дитячі іграшки та весільне вбрання, нагадує про інший – потворний бік «відпускників-ополченців»: «трофеї» зі збитого лайнера, продемонстровані на камеру, блязнірські весілля та інші «бенкети під час чуми» у псевдореспубліках. Твори у змішаній техніці (живопис та левкас із вклю-

ченням об'єктів, зокрема, іржавих деталей) нагадують зйомку з повітря розвідувальними дронами, на якій видно понівечену землю, знищену військову техніку, зруйновані населені пункти... А металевий

об'єкт, схожий на заржавілого постапокаліптичного робота з головою ведмеда – як уособлення смертоносної техніки та загарбників із втраченою людською подобою – стає емоційним наголосом на нищоті цієї війни, на катастрофічності дегуманізації людини.

«Інвазія» стала своєрідною антитезою попереднім мистецьким проектам Миколи Журавля, зокрема «Пасіці», у якій виразно звучала ідея гармонійного універсуму, де людина та природа існують у творчій взаємодії і кожен дбайливо ставиться до навколишнього світу. І тому вторгнення «залізного ведмеда» до мирної «пасіки» сприймається особливо емоційно та гостро.

Фото Дар'ї ТИЩЕНКО-ЖУРАВЕЛЬ

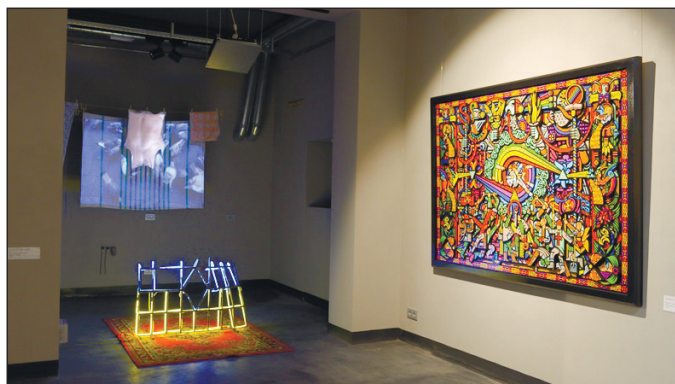
Сутність загарбників

Долучення до євротренду

26 червня у найбільшому виставковому просторі Львова – «Львівському палаці мистецтв» – відкриють масштабний всеукраїнський проект «Килим. Сучасні українські митці».

Експозиція триватиме до 24 липня.

Ідея – об'єднати традиційне мистецтво і сучасне, актуалізувати етнічну культуру й надати додаткових «народних» смислів актуальному арту. «Як і тканий килим, на полотні якого містяться символи з різним змістовим наповненням і у якого завжди є два боки – лицевий і зворотній, сучасне мистецтво відображає різні складові дійсності – естетич-

ні та ідейні, позитивні та негативні, лицевий і зворотній її бік», – розповідає співавтор проекту Ігор Абрамович.

У виставці беруть участь 20 авторів, кожен із яких пока-

же своє бачення традиційного мистецтва у сучасному світі. Представлять живопис, скульптуру, інсталяції та відео-арт.

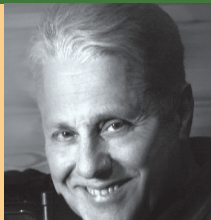
Серед них – Антон Логов, Роман Мінін, Юрій Пікуль, Олек-

сій Сай, Андрій Сидоренко та інші.

«Однією з особливостей проекту є те, що він мандрівний. Після Карпат їде до Львова, потім – до Києва і Харкова. І в кожному місті розширюється», – каже співавтор Олександр Соловійов.

«Сучасне мистецтво має виходити за межі столиці, ставати доступнішим, – впевнений ініціатор проекту Zenko Афта-назів. – Культурна децентралізація не перший рік є загальноєвропейським трендом. Україні час долучитися до нього».

У столиці проект експонуватиметься з 17 серпня – в «Мистецькому арсеналі». У жовтні відкриється у харківському «ЄрміловЦентрі».

редактор
Роман РАТУШНИЙ

фотокраїна

Опускаються руки? Робіть більші кроки

Роман РАТУШНИЙ

Здавалось би, сьогодні говорити про розвиток фотографії в українському суспільстві неможливо. Тому і став несподіванкою арт-проект «Пейзаж. Сучасний погляд».

Ціла низка економічних, фінансових проблем, а також війна на Сході України ставлять у глухий кут усі питання, якими живе сучасне суспільство, гальмує або ж зовсім зупиняє будь-які ініціативи творчих спілок, об'єднань чи окремих митців. У таких умовах фотографи, які взяли участь у виставці, розгорнутій у залах Центру сучасного мистецтва «М 17», поставили перед собою амбітні плани. Не тільки представити на суд глядача чудові пейзажні знімки, але й знайти свого шанувальника, ба навіть колекціонера, що міг би придбати виставкові роботи. Проект присвячений мистецтву фотопейзажу, на якому 11 авторів показали своє бачення цього традиційного жанру.

«Фотографи вже давно не повторюють відповідні жанри живопису, – каже голова Національної спілки фотохудожників України Едуард Странадко. – А йдуть уперед, збагачуючи картинку новим сенсом, новим контекстом. У плані розвитку композиції можна сказати, що фотографи вже давно попереду живописців, переважна більшість яких, на жаль, повторює композиційні знахідки кінця позапрошлого століття. Ця виставка

Фото Дмитра БАЛХОВІТИНА

делікатно нагадує нам, що фотографія, зроблена справжнім майстром, – це найвище мистецтво».

Серед авторів, які представлені на виставці, хотілось би відзначити уродженця міста Донецька Дмитра Балховітіна. Гама його фоторобіт вражає своєю насиченістю, чистотою кольорів. Здається, що ти стоїш біля стіни, у якій зроблено вікна у формі рам. Потрібно додати, що автор має добре почуття побудови композиції. Як зазначено у каталозі, виданому до відкриття фотовиставки, «пейзажі Дмитра Балховітіна – це поезія та любов до природи. Гори і поля, туманні світанки і заходи на його світлинах наповнені живою красою навколишнього світу», – і з цим важко не погодитися.

Не менш цікавий як фотограф і Юрій Зілінський. Він представляв свої роботи на 10-ти персональних фотовиставках у багатьох містах України і за кордоном. Взяв участь у більш ніж 300 національних та міжнародних конкурсах, фото експонувалися у понад 300 країн світу. Його світлини відзначаються філософським змістом, майстерною переда-

чею стану пейзажу – від романтичного до емоційно насиченого. При цьому він тонко використовує тональність від сірого, похмурого до яскравого, але вміло уникає перенавантаження кольоровою гамою.

Можна говорити про особливе бачення і свій почерк у фотопейзажах Сергія Кадуліна. Фотограф спеціалізується

на цій темі. Як правило, туди ніхто не ходить. Тобто сама виставка робиться для галочки, – каже організатор арт-проекту «Пейзаж. Сучасний погляд» фотохудожник Андрій Котлярчук. – Професіонали, на відміну від аматорів, на улюбленій справі заробляють гроші або ж, як кажуть, живуть із цього.

Чим ця виставка відрізняється від інших? Тим, що вона зроблена за всіма правилами сучасного арту. Відкриття відбулось у приміщенні, яке для цього призначене, у нас є куратор – Юрій Круликівський. Він «пропіарив» цю виставку, а згодом вивезе її за кордон. До речі, вже є зацікавлення у зарубіжних колег до нашого арт-проекту. Тому вважаю, що в наш час не потрібно опускати руки, а робити просто більші кроки. Результат не забариться».

Фото Дмитра БАЛХОВІТИНА

на архітектурній, інтер'єрній та ландшафтній фотографії. Окремим напрямком у його творчості є створення художніх фотографій для інтер'єрів, у яких пейзажна тематика займає чи не головне місце.

Вражають своєю завершеністю фото Сергія Тумасова. Коли дивишся на його роботи, то відзначаєш, що в них немає нічого зайвого. У його колекції – краєвиди із найвіддаленіших куточків Землі. Сергій, окрім того, що фотограф, називає себе мандрівником-екстремалом. Для того, щоб зняти той чи інший кадр, йому потрібно було подолати десятки тисяч кілометрів, подекуди з ризиком для життя.

«Здебільшого фотоаматори роблять виставки у безкоштовних залах або в примі-

на сторінках нашої газети вже порушувалося питання про значення українських фотографів у мистецькому житті України. Зокрема, група одеських фотомитців передала свої знімки до фонду одного з музеїв міста тим самим намагаючись привернути увагу громадськості до питання збереження фотознімків, доробку відомих українських фотографів. Цього разу Київ продовжив естафету тим, що показав цікавий проект.

Україні вкрай необхідно мати музей фотографії на державному рівні, де можна зберігати доробки авторів, що стали вже частиною історії нашої країни. Тому мрія повинна перерости в надію, а згодом реалізуватись у конкретний проект. Вважаю, це тільки питання часу!

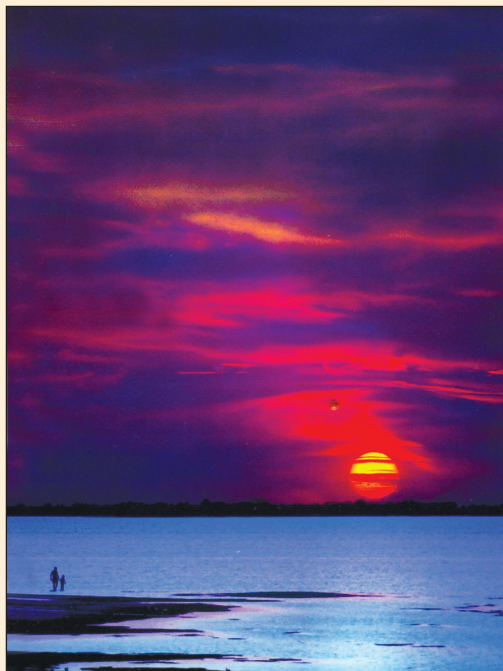

Фото Юрія ЗІЛІНСЬКОГО

Фото Сергія КАДУЛІНА

Фото Андрія КОТЛЯРЧУКА

Фото Аліси ЧЕРЕПАЩУК

Фото Сергія ТУМАСОВА

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

ДИТЯЧА СТОРІНКА

■ СЦЕНАРИСТ – ЮНЬ

Уперше в Україні юні драматурги представлять на столичній сцені виставу за своїми творами.

Із 17 до 27 червня у Києві триває культурно-мистецький проект «Клас Акт» – за підтримки Міністерства культури України.

В одному з найбільших театрів Британії «Треверс» (Traverse), в місті Единбург, більше 20-ти років тому виник проект Class Act. Принцип такий: спеціалісти навчають дітей основам драматургії, а потім за допомогою професійної команди (режисер, актор, художник) втілюють дитячі п'єси на театральній сцені.

Куратор проекту «Клас Акт» – відомий український драматург Наталія Ворожбит – співпрацювала з ним на кількох проектах, де й народилася ідея провести «Клас Акт» в Україні.

За задумом організаторів, основний принцип роботи з підлітками – повага. Дитина повинна відчувати себе професійним драматургом, до якого ставляться серйозно. За них не переписують тексти і не нав'язують своїх ідей. Діти навчаються висловлювати власні думки, почуття, ідеї. Проект має на меті пошук потенційних юних драматургів, сприяння соціалізації підлітків.

Учасниками стали 10 талановитих підлітків зі Сходу України (м. Попасна Донецької області) і 10 – із Заходу (м. Червоноград Львівської області), які протягом перших п'яти днів проекту писатимуть короткі п'єси на 7–10 хвилин, розбившись на пари під кураторством спеціалістів.

Наступні п'ять днів юні драматурги братимуть участь у постановці, яку здійснює професійна команда. Діти матимуть можливість вносити корективи до майбутнього спектаклю та спілкуватися з професіоналами. До участі запросять відомих українських акторів.

На 27 червня запланована велика благодійна вистава, яка складатиметься з 10 маленьких п'єс юних драматургів на великій сцені Київського академічного театру юного глядача на Липках.

■ НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕКОРД

В Одесі встановили національний рекорд України в номінації «Найбільш масова дегустація морозива».

949 осіб їли морозиво на Фестивалі морозива на Дерибасівській. Ласуни віком від трьох місяців до 90 років отримали пломбір, шоколадне, фруктовоягідне морозиво.

Маленькі артисти-кулінари варили кашу на імпровізованій сцені біля ротонди. Ведучий свята розповідав рецепти приготування пломбіру і крем-брюле, йшов збір коштів для дитячого будинку.

Виступили дитячі хореографічні колективи, відбулися вікторини, шоу мильних бульбашок, дитячі ігри і концерт.

«Проведенням цього свята морозива ми сподіваємося закріпити за Південною Пальмірою статус лідера у трійці міст-рекордсменів України, – зазначили організатори Світлана Ярова і Віолетта Веліва. – Сподіваємося, що Фестиваль стане щорічною традицією для Одеси – завдяки підтримці міста».

Інна ІЩУК

Ірина СІКОРСЬКА

Низкою концертів Кіровоградська дитяча філармонія (одна з чотирьох, що нині діють в Україні) відсвяткувала своє 25-річчя. Втім, для початку трішки історії...

Кіровоградська дитяча філармонія – майже ровесниця незалежності України. Саме двадцять п'ять років тому директор обласної філармонії, заслужений працівник культури України Микола Кравченко прийшов до Управління культури з ініціативою: створити на базі закладу центр музично-естетичного виховання дітей та юнацтва, скерований на виховання нового слухача – шанувальника високого мистецтва, і знайшов там розуміння та підтримку. Тож 19 травня 1991 року відбувся великий концерт зразкового дитячого хореографічного ансамблю «Пролісок» – презентація новоствореної Дитячої філармонії.

Біля витоків стояли: директор Віра Тулянцева, лектори-музикознавці Олександр Полячок, Наталя Бондаренко (сьогодні – художній керівник Філармонії, заслужений діяч мистецтв України) та Любов Гарковець. Тоді увагу було зосереджено на двох напрямках – концертно-просвітницькій діяльності й масовій роботі. У рамках першої започаткували музичний лекторій для учнів 2–9-х класів, що вводив їх у чарівний світ музики. Окремі тематичні добірки об'єднували в цикли: «Історія народної пісні», «Поєзії Шевченка в музиці», «Машина часу»; основи музичної грамоти «Де ховається звук?», «Музичний лабіринт»; лекції «Чи знаєте ви музичні інструменти?», «Оркестр у кімнаті» та «Чи вміє музика малювати?» У таємничий світ театру вводили добірки «Від печери до сцени», «Дитяча опера». Програми «Таємниця музики» і «Спочатку було слово» ство-

Срібний ювілей дитячої філармонії

рили для знайомства з музикою як видом мистецтва.

У роботі музичного лекторію брали участь (і успішно продовжують цю традицію) творчі колективи Філармонії: академічний театр музики, пісні і танцю «Зоряни» та його солістка, народна артистка України Антоніна Червінська (у циклах «Роде мій красний», «Ой заграйте, музики», «Мистецтво танцю»); камерний оркестр «Концертіно»; ансамблі «Мелодія» та «Єлисавет-ретро»; концертна група «Наталка»; солісти Філармонії – народна артистка України Раїса Валькевич, заслужені артисти Володимир Стратєв, Борис Попов (баян), Дмитро Притула (скрипка).

Залучили також і колективи міста. Насамперед, звичайно, дитячі: «Радість», «Росинка», «Пролісок», «Час-Пік», «В гостях у казки» – у рамках проектів «Мистецтво танцю», «Віденський бал», «Веселі ритми»; духовий оркестр «Зміна», учнів музичних шкіл. Відгукувалися на запрошення Дитячої філармонії і муніципальні: камерний хор під керівництвом Юрія Любівича та духовий оркестр під керівництвом Григорія Шортського. Співпрацювала Дитяча філармонія також із викладачами й студентами музично-педагогічного факультету КДПУ імені В. Винниченка, музичного училища, ліцею-

школи мистецтва, з іншими музичними й позашкільними закладами.

Перед дітьми із задоволенням виступали гості: тріо бандуристок «Вербена» Черкаської обласної філармонії, Національний оркестр народних інструментів під керівництвом Віктора Гуцала, симфонічний оркестр Одеської філармонії під орудою Хобарта Ерла, хор Криворізької ДМШ № 1, художні колективи Національної філармонії, Харківської та інших обласних філармоній України, хореографічні колективи з Хмельницька, Дніпропетровська тощо.

Дитяча філармонія спільно з обласними управліннями

освіти й культури та відповідними відділами міськвиконкому дала старт численним фестивалям і конкурсам, це, зокрема: «Степові джерела» (в його рамках відбувалися конкурси солістів-вокалістів, української сучасної пісні, фольклорних ансамблів, хореографічного мистецтва, дитячих театралізованих колективів); міський і обласний конкурси «Відкриваємо нові таланти»; фестиваль дитячої творчості «Мій рідний край – моя земля»; конкурс «Кіровоградські зіроньки».

Невдовзі відділення Дитячої філармонії були засновані у Світловодську, Олександрівці, Олександрії, Бобринці, Новоукраїнці, Компаніївці, Малій Висці, Знам'янці. До них виїздили з проектами «В світі голосів», «З народного джерела», «У вихорі танцю», «В сім'ї вольний, новий». Постійно влаштовувалися концерти для дітей-сиріт та для багатодітних родин. За перше десятиріччя Філармонія стала справжнім центром естетичного виховання дітей та юнацтва.

Упродовж останніх 15 років Дитячу філармонію очолює Ірина Полонська, яка продовжує славні традиції та втілює в життя нові цікаві задуми. Сьогодні тут діють вісім довготривалих проектів, у яких поруч із професійними артистами беруть участь і дитячі колективи області: цикли «Перлини душі народної», «Світ у мистецьких шедеврах», «Співоча Україна». ▶

ДИТЯЧА СТОРІНКА

У СВІТІ «СОНЯЧНИХ» ДІТЕЙ

У Центрі української культури та мистецтва представили соціальний фотопроєкт Олександра Андрющенка з Херсона, що має назву «Сонячні діти. Перший дотик» і відбувається під гаслом «Я – дитина, я – не синдром Дауна!»

Мета проєкту – привернути увагу громадськості до проблем дітей із синдромом Дауна, до їхньої адаптації у суспільстві та подолання поширених некоректних стереотипів щодо них.

Багато років тому в житті Олександра з'явився товариш. Справжній другі не завадило те, що він жив у Херсоні, а друг – у Києві. Вони постійно спілкувалися по телефону, а також під час поїздок Олександра до столиці. Говорили про музику, фотографію і, звичайно ж, про сім'ю. Друг розповідав про дружину, сина та батьків. Так тривало кілька років. Якось друг запросив у гості. Там фотохудожник дізнався, що в нього є доросла донька із синдромом Дауна, про яку той ніколи раніше не говорив. Ця подія залишила глибокий слід у душі.

Вже через роки О. Андрющенко натрапив у соціальних мережах на допис Ірини Ханікової – голови Херсонської обласної організації підтримки дітей із синдромом Дауна: «От би в кожному місті знайшлися фотографи, які б до Всесвітнього дня людей із синдромом Дауна провели благодійну фотосесію для "сонячних" дітей! Фотографи – професіонали та аматори – приєднуйтеся! Загляньте в неповторний світ індивідуальності щирих, трепетних "сонячних" дітей. Таких схожих і таких різних». Цей допис допоміг подолати страхи, і вже незабаром Олександр оголосив про старт авторського фотопроєкту «Сонячні діти».

Цей проєкт розпочався два роки тому з ідеї проведення фотосесії. Наразі ж маємо виставку, де представлені фотопортрети 13 «особливих» дітей. Всього до експозиції увійшло 47 світлин «сонячних» діток. Чому саме 47? Виявляється, що цифра не випадкова, адже ці малюки мають саме стільки хромосом. А це на одну більше, ніж у звичайних людей.

«Я хотів підкреслити, що дітки, які взяли участь у моєму проєкті, насправді нічим не відрізняються від звичайних. Вони такі як є. З ними буває складно, вони потребують уваги, їм потрібно допомагати. Але за умов належного ставлення діти здатні інтегруватися у суспільство, здобути освіту, досягти певних вершин. На жаль, більшість людей почувуються незручно поруч із ними, намагаються відокремити їх, навіть ізолювати. Це не правильно», – зазначив фотохудожник.

«Перший дотик надзвичайно важливий у таких випадках. Він долає бар'єри. Інколи люди не готові до зустрічі з "особливими" дітьми. Проблема полягає у браку інформації, стереотипних пересторогах, але такі заходи можуть довести, що це не так», – наголосила генеральний директор Центру української культури та мистецтва Світлана Долеско.

Вже першого дня виставку відвідало чимало киян та гостей столиці. Відвідувачі з великим інтересом розглядали портрети дітей, розпитували в Олександра Андрющенка про те, як він працював над проєктом, обмінювалися досвідом.

Едуард ОВЧАРЕНКО
Фото автора

► В доповнення до шкільних предметів «Всесвітня художня культура», «Література», «Історія», «Музика» – для їх кращого засвоєння створено програми «У королівстві музичних інструментів», «З музикою від А до Я» та ін. Добре відомий в області музичний лекторій «Мистецтво». Пізнавальні уроки музики й культури для учнів середнього та старшого шкільного віку проводять лектори-музикознавці Богдан Швець та Анна Шуть. Приємно, що поруч із новими успішно діє й проєкт «Музика і діти», який зародився ще в перший концертний сезон, а нині більш відомий як «Тиждень музики для дітей та юнацтва».

Особливим успіхом користуються юні виконавці-вихованці музичних шкіл Кіровоградщини. Найзначнішим для них є мистецький проєкт «Діти для дітей», завдяки якому вони – нарівні з професійними артистами – виступають у рамках фестивалю «Травневі музичні зустрічі» та вечорів духовної музики «Різдвяні передзвони».

Від 2010 року половина візних концертів Дитячої філармонії відбувається і в селах. Актуальна ідея Миколи Кравченка – знайомити сільських дітей зі справжнім мистецтвом – знайшла гарячий відгук у творчому колективі Філармонії. Артисти їдуть до сільських школярів. Відтак кожен концерт проєкту «Подаруй дитині свято» справді стає святом для всіх його учасників.

Від 2011 року з ініціативи Ірини Полонської розпочався новий проєкт для всієї родини «Концерти для дітей і

батьків». Нині про Дитячу філармонію, напевне, знає кожна дитина в області. За статистикою, четверту частину усіх концертів відвідують саме дітлахи. Тільки в районних центрах для школярів проводиться понад 60 концертів-лекцій із циклу «Майстри мистецтв – дітям». Протягом концертного сезону їх відвідує близько 30-ти тисяч юних глядачів! Звичайно ж, такого розмаху проєкт не зміг би набутися без дієвої підтримки керівництва обласної державної адміністрації, обласної ради та департаменту культури, туризму та культурної спадщини.

У 2013 році започатковано благодійний проєкт «Промінчики доброти». Проведено благодійний концерт на користь Знамянського будинку-інтернату І–ІІ профілю для дітей з вадами фізичного розвитку. А кошти від концерту «Єдина країна – моя Україна» було спрямовано на лікування

поранених військовослужбовців.

З метою виявлення талановитих дітей Кіровоградщини народився проєкт «Відкриваємо нові таланти», коли до спільних концертних програм із професійними колективами і солістами Кіровоградської обласної філармонії були залучені вихованці художніх колективів і солістів позашкільних закладів освіти та культури області.

У 2014 році зародився спільний проєкт Дитячої обласної філармонії та Управління освіти Кіровоградської міської ради «Дитячий внесок у творчість міста», покликаний залучити до творчості широкий загал мешканців міста: учнів загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів, педагогічних працівників, батьків та громадськість, що мають змогу продемонструвати свої таланти у вокальному, хореографічному, театральному, образотворчому, декоративно-ужитковому та інших видах мистецтва – разом із професійними виконавцями Кіровоградської обласної філармонії.

Святкування 25-річчя Дитячої філармонії на найкращій обласній сцені ознаменувалося трьома концертами. В рамках Всеукраїнського фестивалю «Травневі музичні зустрічі» виступили близько 25 колективів із музичних шкіл області – переможців обласного конкурсу «Паросток». На презентації проєкту «Дитячий внесок у творчість міста» шкільні гуртки Кіровограда показали міні-вистави, на які запросили батьків і вчителів. Дев'ять колективів-переможців отримали сертифікати на безкоштовне відвідування концертів Філармонії. А головний подарунок – сертифікат на безкоштовне

проведення заходу для школи в залі обласної філармонії одержала загальноосвітня школа № 35.

Кульмінацією святкування став феєричний гала-концерт під назвою «Дитинства світ». Одна з найбільших (з-поміж філармонійних) в Україні зала була вщерть заповнена юними меломанами, їхніми батьками та вчителями. «Сьогодні Кіровоградська дитяча філармонія обіймає перше місце у рейтингу Міністерства культури, запровадженому минулого року, і є лідером естетичного виховання дитячої аудиторії серед філармоній України», – наголосив у вітальному слові під час святкування ювілею директор Кіровоградської обласної філармонії Микола Іванович Кравченко.

А голова Кіровоградської обласної держадміністрації Сергій Кузьменко вручив ювілярам сертифікат на виготовлення пам'ятного буклету, Ірині Полонській – Почесну грамоту та оголосив про запровадження мистецької премії «Відкриваємо нові таланти» для обдарованих дітей (першу туг-таки і вручив – юному піаністові зі Світловодська Андрію Шевченку).

Організатори постаралися на славу! Це було вишукане театралізоване дійство, творцями якого стали дитячі колективи – переможці районних і міських конкурсів: народний ансамбль бального танцю «Конвалія» (керівник – заслужений працівник культури України Ігор Спінулі); хор «Веселка» (керівник – Вікторія Шелабокова) Кіровоградської ДМШ № 2; вокальний ансамбль «Червона калина» (керівник – Дмитро Коломієць) Центру дитячої творчості Олександрійського району; народний хореографічний ансамбль «Пролісок» Кіровоградського обласного комплексу (гімназія – школа мистецтв, художній керівник – народний артист України, професор Анатолій Коротков); народний художній колектив – хореографічний ансамбль «Росинка» Кіровоградського обласного ЦДЮТ (художній керівник – заслужений працівник культури України Галина Чайковська) та багато інших, талановитих і обдарованих. Апофеозом свята стала пісня, написана спеціально до цієї події, яку виконали всі учасники концерту...

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

КНИЖКОВА АБЕТКА

ШІСТНАДЦЯТИЙ БАЛ КРОНОВАНОГО СЛОВА

Цьогорічна церемонія нагородження переможців літературного конкурсу «Коронація слова 2016» відбулася в Національній опереті України, сама атмосфера приміщення якого – особлива. Можливо, саме цей факт і стимулював усіх присутніх до особливого шарму – як у зовнішньому вигляді, так і в поведінці.

Червоною доріжкою, що гостинно розстелилася перед входом у театр, пройшли номіновані на премію учасники конкурсу, селебріті, відомі діячі літератури і культури, та й кожен з охочих бути серед гостей. Свято скидалося на бал, на який з'їхалися всі – від коронованих цією премією, а нині дуже відомих письменників, до Попелюшок чи сірих мишок, які ще тільки мріють про таке визнання, але натхненно працюють задля здійснення заповітного у своїх творчих лабораторіях-комірчинах. Вони пильно вдивлялися в обличчя гостей та з цікавістю роздивлялися бал-маскарадний колєнкор, яким тішили уяву більшість із присутніх.

У королівському вбранні в цей день вітала гостей господиня дійства і конкурсу пані Тетяна Логуш. Разом із Юрієм Логушем вона привітала всіх присутніх зі святом і запевнила, що конкурс буде навіть тоді, коли всі ми станемо дуже літніми, бо він унікальний і живучий, як саме слово.

А присутність на церемонії знаменитої Катерини Осадчої в особливому чорно-білому вбранні додало події ще й елементу інтриги, бо пані Катерина знає все заздалегідь і розпитує про те, що для багатьох стає зрозумілим лише після її допитів.

Учасники конкурсу і гості чекають на цю подію та заздалегідь готуються до неї, змагаючись у мистецтві участі в українському світському житті, яке вимагає особливих правил. Схоже, що вітчизняний літературний бомонд є а українська книга не гине.

Ми можемо пишатися тим, що маємо конкурс, аналогу якому нема. Про це говорять ті хто знає. Нагадала всім одна з перших лауреаток, а нині вже відома у світі письменниця і драматург Анна Багряна.

Факт цієї унікальності не можуть заперечити навіть наші вороги чи опоненти, адже ми живемо, пишемо і навіть отримуємо не лише моральну, але й матеріальну мотивацію творити на користь свого читача.

Нехай «українська жаба» у той час, коли заслужено святкують переможці, царює у болоті.

А на «Коронації слова 2016» почали з переможців у номінації «Дитяча літера». На сцену запросили з десяток експертів віком від шести... котрих представила Лариса Ніцой. Розповіла про те, як серйозно цей колектив працював протягом року – читаючи, обговорюючи й обираючи найкращі твори.

А нагородження лауреатів, оздоблене яскравими виступами артистів, надало події особливого змісту і колориту. Дійство пройшло на одному подиху і стало незабутнім для тих, кого коронували.

Леся САМІЙЛЕНКО

У ПОЛОНІ «НЕВИДИМОГО» ІНТЕРВ'ЮЕРА

Тарас ГОЛОВКО

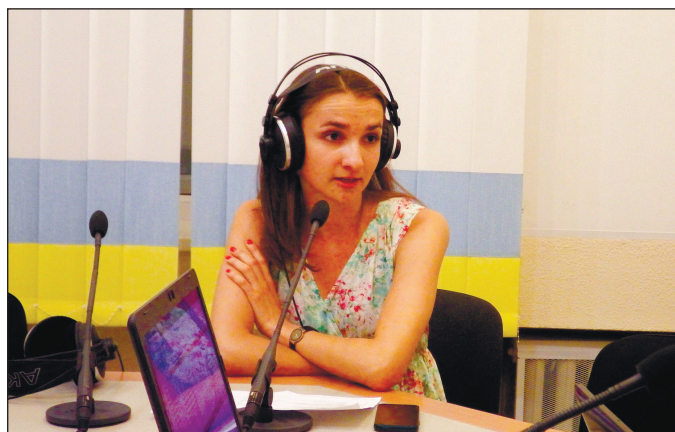
Новий видавничий проект знаної в Україні журналістки Тетяни Терен, який вдалося реалізувати минулого року спільно з «Видавництвом Старого Лева», має обов'язково потрапити у поле зору читача, котрий цікавиться сучасним літературним процесом.

Судить самі: у двох книгах, які сумарно налічують близько трьохсот сторінок кожна, зібрано думки маститих українських літераторів про їхню творчість, родинне життя, ставлення до останніх подій у країні.

Свій двотомник Тетяна Терен назвала «РЕСвізити. Антологія письменницьких голосів». Саме записи на телекамеру її співрозмовників і стали підґрунтям україноцікавого і багатого за фактажем тексту.

Двадцять поетів і прозаїків, представлених у першому і другому томах, умовно можна поділити на три вікові групи: старші, середні і молодші. До старших можна віднести Івана Драча або Василя Голобородька, до середніх – Юрія Андруховича або Оксану Забужко, до молодших – Сергія Жадана або Тараса Прохаська...

Відкриваючи видання авторським зверненням до потенційної читачької аудиторії, Тетяна Терен одразу попереджає, що для неї принципово було у поданому тексті мінімізувати свою присутність як інтерв'юера. Тому у книгах не

Тетяна ТЕРЕН

знайдеш жодного запитання до співрозмовника, які нібито лишилися поза кадром, даючи можливість самому письменнику розповісти про наболіле без пауз.

Задля того, щоб склалося певне уявлення про «РЕСвізити», звернімося до розповіді прозаїка, якого справедливо називають одним із патріархів української літератури. Анатолій Дімаров прожив 92 роки, лишивши по собі близько чотирьох десятків повістей і романів, один із яких – роман-диалогія «Біль і гнів» – був удостоєний Шевченківської премії на початку 80-х.

Усі, хто за життя знав Анатолія Андрійовича, завжди відзначали його тонке почуття гумору, а ще – загострене сприйняття тих соціальних потрясінь, що відбулися у минулому і на початку нинішнього століття в українському соціумі. Читачі, які знайомитимуться з роздумами Анатолія Дімарова на сторінках рецензованої книги, напевне, будуть вражені його оцінками таких знакових постатей

в українській літературі ХХ століття, як Григорій і Григир Тютюнники, Павло Загребельний, Олесь Гончар, Павло Тичина, Олександр Корнійчук, Андрій Малишко, Олексій Коломієць, Борис Антоненко-Давидович...

Мабуть, у пам'яті багатьох цінителів творчості Дімарова залишаться несподівані й парадоксальні судження письменника, підкріплені багаторічним життєвим досвідом. Приміром, такі: «Література дуже реагує на життя, яке її живить. Через те жіночий рух не обійшов і письменниць, які сьогодні вириваються на передній план. Чоловік ніколи б не зумів так спалахнути, горіти від зради, від горя, як жінка. Тільки рвучи серце і стікаючи кров'ю, можна написати геніальні речі». Або: «Недарма українську культуру називали селянською, бо в місті – народ прийшлий».

Можливо, на теренах усієї Східної Європи це поодинокий випадок, коли в Україні маємо в одній особі обдарованого письменника й успішного видавця-бізнесмена. Таких троє: Іван Малкович (видавництво «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га»), Михайло Слабошпицький («Ярославів Вал») і Мирослав Дочинець («Карпатська Вежа»). Якщо інтерв'ю з двома останніми – лише у творчих планах Тетяни Терен, то з Іваном Малковичем у неї відбулася надзвичайно цікава розмова. Дізнаючись із розповіді про його дитинство, юність і доросле життя, починаєш усвідомлювати, що Іван Антонович був запрограмований на успіх.

У «РЕСвізитах» він згадує, яку важливу роль у формуванні його як особистості відіграв рідний дядько – відомий історик на Івано-Франківщині Петро Арсенич. Іншою знаковою постаттю на його життєвому шляху став поет-дисидент Тарас Мельничук, який, зі слів Івана Малковича, привідкрив двері у магічний світ поезії. Письменник завжди дотримується одного правила, що визначає сенс його буття: «що більше віддаєш, то чистіша вода прибуває». Тільки диву даєшся, яка плеяда письменників і художників згуртувалася навколо видавництва «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га» завдяки авторитетові Івана Малковича. Книги для дітей, випущені цією творчою лабораторією, без перебільшень, сьогодні можна вважати одними з кращих у світі – як за змістовим наповненням, так і за дизайном.

Маріанна Кіянська серед усіх опитаних письменників у рамках видавничого проекту «РЕСвізити» є наймолодшою. У її творчому доробку вже налічується дев'ять збірок лірики й одна книга прози. Про це, власне, йдеться у «Досьє», яким завершується кожний літературний запис у двотомнику. Своєрідним фінальним акордом у розповідях інтерв'юованих є і так званий «Цитатник», в якому автор попросила кожного зі співрозмовників викласти власні думки з приводу таких вічних понять, як «любов», «свобода», «віра», «смерть», «сенс життя». Так от, для Маріанни Кіянської любов – це Бог, який живить усе навкруги; свобода – величезна відповідальність за все, що робиться; віра – спосіб взаємодії з тим найбільшим, чого не досягнеш органами чуттів; смерть – точка на лінії, коли раптом вмираєш, а потім продовжуєш іти далі; сенс життя у тому, аби його продовжувати...

Немає сумніву у тому, що двокнижжя «РЕСвізити. Антологія письменницьких голосів» Тетяни Терен поглибить інтерес у пересічного читача до сучасної української літератури, її творців, які зробили чимало для розвитку вітчизняної культури.

література

ТАЛАНОВИТА ВІДВЕРТІСТЬ ТЕТЯНИ ЧЕРЕП-ПЕРОГАНИЧ

Нова книга «Осінь дорослої жінки» поетеси Тетяни Череп-Пероганич, відомої, талановитої землячки, котра народилася на Придесенні, дає змогу кожному читачеві через яскраву поезію побачити й зрозуміти дорослішання жінки — як у творчості, так і в житті. Особливо це легко вдасться тим, хто вже знайомий із проникливими творами

пані Тетяни, надрукованими в попередні роки. Це — інші вірші, інше світосприйняття... Сміливо-відверта, вона більше не оплакує втрачене кохання, натомість називає себе сильною жінкою, яку «не просто взять і спопелити».

Героїня поезій у першому з чотирьох розділів книги «Щастя до чаю» сама обирає, сама ухвалює рішення, сама дає оцінку своїм вчинкам та діям:

*Сто разів від тебе відмовлюсь,
Сто разів не прийду до тебе.*

*Або:
Заблукаю у мріях.
Я собі це дозволити можу.*

Відвертість авторки прослідковується не тільки в інтимній ліриці. У книзі багато віршів говорять про те, як поетеси глибоко болить усе, що відбувається нині в житті рідної країни.

Хочеться плакати разом із жінкою, яка чекає чоловіка з війни (поезія «Листи на війну»), не приховуючи ні розпачу, ні болю, ні страху за того, кого нема поруч:

*Телефон дуже рідко
Голос чути дає.
Я тебе не зігрію.
Я не там, де ти є...*

І про визрілу в кожному слові нелюбов до війни, яка третій рік поспіль вбиває, калічить, нівечить:

*Що ж ти, війно, робиш з нами?
Рано сини виростають.
Діти з сумними очима.
А у дружини, яка чекає,
У двадцять вже сиве волосся...*

До речі, цю поезію про війну польською мовою переклав відомий польський письменник Казімеж Бурнат. У книзі вміщено твори пані Тетяни в його перекладі, а також — її вірші болгарською мовою (автор перекладів — поет, прозаїк, драматург із Болгарії Димитр Христов).

Узагалі, обдарована авторка не зраджує класичній поезії: її вишукані рими сміються і плачуть, бентежать та захоплюють! Втім, не менш цікаві й верлібри (розділ «Запитання»). Авторка запитує, не відповідає. Відповідь на її запитання має дати читач.

Безумовно, знайдуть відгук у серцях багатьох читачів і п'єси «Квітка Цісик» та «Вітерець і Україна», пронизані тугою за отчою землею й любов'ю до неї. У своїй творчості поетеса палахкотить, закликає до вірності й честі, оспівує Україну у всій її красі.

Звичайно ж, нова книга знайде як своє коло прихильників, так і тих, хто висловить власні претензії з приводу прочитаного. Адже навіть отака талановита і людяна відвертість не завжди може розраховувати на читачке взаєморозуміння. Але Тетяна Череп-Пероганич вкотре ризикнула й оголила душу у своїх віршах: сміливо, впевнено, вміло. Має на це право.

Сергій ДЗЮБА

Миттєвості «Бортнякової весни»

Анатолій Бортняк, відомий поет, публіцист, перекладач і громадський діяч, лауреат багатьох престижних літературних премій, відійшов у вічність 2009 року, але його пристрасні, виважені поезії хвилюють людські серця і досі.

Сьогодні, коли Україну хочуть розірвати на шматки, як ніколи актуальна заповідь подільського гранослова:

*Для світу тимчасових
перехожих,
для піднебесних
зрішників земних
існує десять заповідей Божих.
Додаймо одинадцятку до них.
Її у фразу лаконічну втисну,
щоб просто ти
тієї ж досягти:
«Люби народ свій і
свою Вітчизну!»
Хіба вона не варта десяти?»*

З особливим трепетом шанують майстра слова у селі Жабокрич Крижопільського району. Тут Анатолій Агафонович зробив перші кроки в житті й літературі, зустрів свою одну-єдину — Галину Павлівну, яка на весь вік стала порадицею і натхненницею, а нині разом із дітьми та внуками береже пам'ять про поета. Саме звідси бере початок літературно-мистецьке свято «Бортнякова весна», яке з 2010 року проводять Міжнародне громадське об'єднання «Вінницьке земляцтво» (м. Київ), Крижопільська райдержадміністрація та районна рада.

Біля Жабокрицької школи шумить Бортняків сквер, посаджений вінницькими письменниками, а в самій школі відкрили його музейну кімнату, де зібрані поетичні збірки, мовознавчі дослідження, статті А. Бортняка, книжки з автографами продовжувачів його справи, світлини. Учні залюбки читають вірші свого славного земляка: малеча — веселі дитячі, старшокласники — про Україну, красу рідної мови й пісні.

Цьогорічне свято співпало з Днем вишиванки, тому було ще барвистішим та урочистішим. Діти зустрічали гостей букетами півоній, посмішками, а вдові письменника піднесли

Шанувальники поезії А. Бортняка

духмяний хліб і запрошували ще довго-довго їздити на щирі довірливі розмови. Галина Павлівна не приховувала сліз і зізналася, що кожна така поїздка додає їй сили й снаги.

У шкільному фойє, прикрашеному самобутніми крижопільськими рушниками і портретом Анатолія Бортняка, учні представили літературну композицію за його творами, читали власні поетичні проби. На святі виступили перший заступник голови Вінницької обласної ради Людмила Щербаківська, заступник голови Крижопільської райдержадміністрації Валентина Круць, заступник голови районної ради Іван Русін, начальник районного відділу культури Оксана Кройтор, сільський голова Жабокрича Марія Вербовецька, директор школи Олександр Кришталь.

Справжньою родзинкою дійства було вручення літературної премії імені Анатолія Бортняка за кращу книжку року. Її лауреатами вже стали незабутній Петро Осадчук, Ганна Чубач, Тетяна Яковенко, Петро Перебийніс, Станіслав Чернілевський. Нині цього звання удостоєний Василь Гарвасюк за книгу вибраного «Вишневий рід». Нагороду від імені голови Вінницького земляцтва Віталія Безносюка та виконавчого директора Олександра Шпака вручила поетеса і громадська діячка Ніна Гнатюк. Вона щиро подякувала сільській громаді й керівництву району за підтримку і висловила надію на подальшу співпрацю.

З маленької поетової батьківщини дійство перенеслося

в районний будинок культури, де зібралися шанувальники Бортнякового слова. Голова райдержадміністрації Валентин Панчук, голова райради Петро Тамбовцев у своїх виступах зазначили, що район пишається славним земляком, який вписав вагому сторінку у вітчизняну літературу. Лунали безсмертні твори Анатолія Бортняка, поетів-земляків, пісні про єдину й неподільну Україну у виконанні працівників культури.

Людмила ЩЕРБАКІВСЬКА і Василь ГАРВАСЮК

Зал переповнили учні, адже ведучою була їхня улюблена вчителька української мови і літератури, член Національної спілки письменників України Наталія Струтинська. Наталія Іванівна мала щастя спілкуватися з Анатолієм Агафоновичем, відчутти на собі магію його слова, організувати зустрічі на честь земляка разом з ентузіастом бібліотечної справи, тодішнім директором ЦБС Ганною М'ястківською. Тож

ую красу Бортнякових поезій, його любов до рідної землі вчителька-новаторка передає своїм вихованцям, які неодноразово виборювали призові місця на обласних та всеукраїнських конкурсах читців. І хоч підготувала й провела десятки вечорів (у Жабокричі, рідній Крижопільській школі № 2, на районній сцені), кожного разу відшукує у творчості Анатолія Бортняка щось нове, вміє заінтригувати підрастаюче покоління. Скажімо, минулого року премією був відзначений поет, кіносценарист, герой Майдану Станіслав Чернілевський, твори якого увійшли до шкільної програми. Тому крижопільським школярам не терпілося побачити й почути «живого класика».

У 2018 році громадськість відзначатиме 80-ліття з дня народження Анатолія Бортняка. До цієї дати необхідно підготувати й видати солідний том вибраних віршів і ґрунтовне дослідження про його творчість, установити меморіальну дошку на будинку у Вінниці, де й досі світається вікна його оселі. Отож після урочистостей у ка-

бінеті директора Крижопільської бібліотеки Олени Болдох намітили цілу низку заходів, аби залучити до вшанування славного подолянина якомога більше його шанувальників.

Валентина СТОРОЖУК,
заслужений працівник культури,
лауреат премії імені Анатолія
Бортняка, місто Вінниця

Фото Лесі МОРОЗ та
Олександра ГОРДІЄВИЧА

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

Музика

ВЕЧІР З БАНДУРОЮ

У Будинку актора Національної спілки театральних діячів України нещодавно відбувся концерт «Елегія душі» за участі заслуженої артистки України Лариси Дедюх (вокал, бандура) та народного артиста України Романа Гриньківа (бандура).

На бандурі музикант Роман Гриньків може однаково легко зіграти фольклорні мелодії, джаз та рок музику. Він переконаний, що на бандурі грає лише той, хто по-справжньому її любить. Поділяє ці почуття дружина і співачка Лариса Дедюх. Зараз унікальне подружжя виступає разом. Їх концерти з успіхом проходять у США, Канаді, Німеччині, Франції та Італії.

«Те, що сталося у нас в країні за останні два роки, на жаль не спонукало до концертів. Якщо й були виступи, то це були переважно заходи зі збору грошей для української армії або вечори пам'яті. А зараз ми хотіли зробити живий концерт, повернутися до життя», – розповіла напередодні виступу пані Лариса. А пан Роман зізнався, що прагне довести, що бандура це сучасний інструмент. Тому намагається грати більше сучасної музики, серед якої провідне місце належить його авторським творам.

Робота над концертною програмою «Елегія душі» тривала протягом місяця. Всі представлені твори, а тут звучали українські та зарубіжні класичні романси, авторська музика Романа Гриньківа об'єднала тема весни, кохання та теплих людських стосунків.

Чимало оплесків отримала на свою адресу Лариса Дедюх, яка під власний акомпанемент на бандурі виконала кілька варіантів мелодії «Ave Maria» на музику Баха, Гуно і Каччині, українські пісні «Всюди буйно квітне черемшина», «Як я люблю тебе», «Старовинна пісня» та інші твори.

Високу професійну майстерність виявив Роман Гриньків, представляючи глядачам створені ним мелодії «Коломийка», «Пісня вітру», «Веснянка», фантазія «До мінор».

Та найбільше всі присутні чекали неповторного дуету Лариси та Романа. Кожен номер зоряного подружжя – «Співаночки мої», «Ой верше, мій верше», «А я знаю, що гріх маю» супроводжувався оваціями. А завершився концерт «Коломийками», що свого часу стали першим номером, який талановиті митці виконали разом.

Весняного заходу дійству додала поезія Ліни Костенко від ведучої – доньки артистів Галини.

 Едуард ОВЧАРЕНКО
 Фото автора

Рок-н-рол на органі

Вікторія МУРАТОВА

Чи чули ви джаз або рок-музику у виконанні класичного музиканта на великому органі? Це дивує, шокує та захоплює.

Саме з такою метою відомий швейцарський органіст Мартін Хайні включив твір Карла Рутті «Танець вогню» до програми концерту в Національному будинку органної та камерної музики України.

Окрім цього, для дебютного виступу в столиці України маестро підготував розкішну добірку творів Й. Баха, Г. Генделя, а також С. Франка, Н. Леменса, Т. Дюбуа, Ш. Відора. Партнером у «Музичному діалозі: Швейцарія – Україна» став камерний ансамбль «Київ» під орудою заслуженої артистки України Ганни Нужи.

«Ми відкрили серію міжнародних проєктів, до яких будемо залучати не лише швейцарських артистів, а й представників інших країн, – розповіла «Культурі та життю» Ганна Нужа, одна з організаторів. – Наша мета – пропагувати українське виконавське мистецтво на міжнародному рівні, а також запрошувати до України відомих виконавців для взаємного культурного обміну. Як голова Всеукраїнської громадської організації «Спілка музикантів України»,

я спрямовую нашу діяльність на підтримку українських артистів на всіх рівнях – від економічного до правового. Наша спілка – єдина в Україні – є членом Міжнародної федерації музикантів (FIM). У проєкті «Музичний діалог» ми об'єднали зусилля зі швейцарською компанією Колегіум Artes Liberales».

Концерт швейцарського та українських виконавців став парадом шедеврів. Мартін Хайні – універсальний музикант. Він продемонстрував унікальну техніку гри на органі: тут були яскраві «ад лібітум», «крещендо» та супервіртуозні пасажи, міцний акордовий поступ і ніжна тендітна лірика, розкіш бароко-

вих мелізмів і віртуозних романтичних фігурацій.

Абсолютно рівноцінним партнером-«співрозмовником» був ансамбль «Київ». Особливо яскраво це виявив Концерт Г. Генделя для органа та струнних. Своєрідний діалог «короля інструментів», який майже «імпророзівав» у своїй партії, та струнних, що «дотримувалися» відповідної барокової стилістики, довів: навіть у таких класичних композиціях є місце для творчості виконавця.

Тут проявився 30-річний досвід і роботи Мартіна Хайні церковним органістом. П'ять днів на тиждень він грає у храмі Святої Катерини в містечку Хорв (поблизу Люцерна).

Тож, за традицією, виявляє неабиякий хист до імпророзізації.

Ансамбль «Київ» зробив коштовний дарунок столичним меломанам: справжнім відкриттям стала перша частина Фортепіанного квінтету С. Франка у виконанні колективу. Неймовірна музика, сповнена благородства й натхнення, довершена й загадковою! Здалося навіть, що ми чуємо гармонію сфер. Українські музиканти виконали твір досконало й одухотворено. Хотілось би почути Квінтет у їхньому виконанні.

А Мартін Хайні підготував для київської публіки свій сюрприз: твір сучасного швейцарського композитора Карла Рутті «Танець вогню».

«Карл Рутті належить до покоління шістдесятників, які сповідували стиль життя хіпі, – сказав Мартін Хайні. – Через бунтарський характер у його музиці поєднуються все – від класичних традицій до джазу, поп-музики і рок-н-ролу. Рутті ніби розповів історію зішестя Святого Духу.

Його символізують язики полум'я (звідси – назва). Другий символ Святого Духу – голуб, третій герой – чорний дрізд. Він уособлює автора. У музиці це передано стильовими ознаками року. Для публіки це – захват, бо тут є все, що людина могла б чути раніше».

Містична історія реальної жінки

Презентація фільму-кліпу співачки ILLARIA на пісню «Я жива!» була не лише довгоочікуваною, але й насиченою сюрпризами подією.

Зібралися на неї і шанувальники артистки, і багаточисельна армія представників так званих селебріті, яким було чим похизуватися і в чому показатися на публіку.

У затишному ресторані, розташованому в самому центрі столиці, можна було відпочити і поспілкуватися артистам, зіркам модельного бізнесу та й усім, кого організатори запросили як представників незалежної експертної ради.

Сама ILLARIA кліп дивилася вперше. Для інтриги – так кажуть організатори. Та, судячи з усього, він її зворушив і надихнув на подальші мрії і творчі плани.

А ще весь цей експериментальний процес зацікавив тим, що режисером кліпу «Я жива!» став епатажний дизайнер

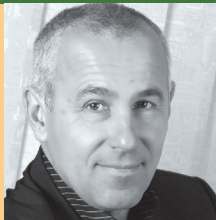
Олексій Залевський, якого світській публіці представляти не варто. Адже він один із тих, хто щоразу дивує і напружує шанувальників моди своїми творчими дизайнерськими ідеями.

Його покази – це завжди шоу з яскравими елементами повернення до реалій. Тож головною інтригою цього прем'єрного показу і стала творчість Олексія Залевського в ролі режисера. Сама співачка кілька разів змінила своє вбрання, створене для неї паном Олексієм, а у фіналі з'явилася в білосніжній сукні з крилами, яка є оздобою образу героїні «містичного кліпу».

У програмі презентації ILLARIA заспівала дуетом з Вадимом Краснооким, Ольгою Цибульською, Тонею Матвієнко та під акомпанемент піаніста-віртуоза Євгена Хмари.

Леся САМІЙЛЕНКО

редактор
Володимир СУБОТА

слобожанщина

■ «КВІТКА» У МОЛДОВІ

Відомий народний аматорський ансамбль «Квітка» Дергачівського районного будинку культури (керівник – професор Харківської державної академії культури Володимир Откидач) виборов Гран-прі на Міжнародному фестивалі-конкурсі вокального мистецтва Cînta inimă – 2016 («Серце співає – 2016»), що традиційно проходить у місті Аненій-Ной за підтримки Міністерства культури Республіки Молдова.

Цього року на ньому виступали солісти із Молдови, України, Естонії, Литви, Вірменії, Росії, Румунії, Великої Британії. Журі, очолюване народним артистом Молдови, професором, завідувачем кафедри сольного співу Музичної академії Молдови Міхаєм Мунтяну, до складу якого увійшли знані митці з різних країн, одноставно відзначило високу виконавську майстерність ансамблю з України. Дівчата виконували складні за аранжуванням і багатоголосні пісні як українською, так і молдовською мовами. Природній артистизм, яскрава зовнішність, чудові вокальні дані, талант допомогли ансамблю завоювати і глядацькі симпатії.

■ ЦВІТОМ ВАБЛЯТЬ ПЕЙЗАЖИ

«Шаную тебе, Україно!» – так називається персональна виставка живопису заслуженого діяча мистецтв України Миколи Деркача, що відкрилася у залах художнього музею. Представлено більше 80 картин, створених у різний час. Це великоформатні натюрморти, пейзажі, написані бурхливо, стрімко і самовіддано.

«Сюжетом живопису художника виступає світло у своїй різноманітності. Він спеціально не створює фон для своїх робіт – ним завше служить пульсуюча світлова субстанція, яка додає емоційності і темпераменту зображуваному», – зазначає мистецтвознавець Ольга Денисенко.

«Декоративний букет», «Польові квіти», «Пиони», «Лілії і флокси» – це експресивно насичені натюрморти, які відображають не тільки навколишню красу, але й багатогранний внутрішній світ автора, котрий відверто захоплюється природою. В експозиції представлено картини видатного майстра, манера письма якого індивідуальна та впізнана.

■ СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР – У СІЛЬСЬКОМУ КЛУБІ

Актори Харківського національного академічного театру опери і балету імені М. Лисенка беруть активну участь у загальноукраїнському проєкті культурної інтеграції «Український Донбас». Протягом двох днів вони дали три концерти у Луганській області для жителів селищ Новоспів, Мокняківка і Новобіла. У програмі – арії з відомих опер, класична і популярна музика.

Як зазначили жителі: такі концерти вони бачили тільки по телевізору.

Людина, яка не могла не малювати

Володимир СУБОТА

У Харкові започатковано благодійну акцію: збір коштів для викупу квартири в будинку № 25 по вулиці Конторській – для облаштування там музею Зінаїди Серебрякової.

Свого часу відома художниця, картини якої перебувають у краєвих художніх музеях світу, жила тут із сім'єю.

На успішний результат можна сподіватися, оскільки харків'яни охоче підтримують подібні ініціативи небайдужих до історії свого міста громадян. Зокрема, таким чином під гаслом «Найкращому місту – найкращий рояль» були зібрані кошти для придбання унікального роялю «Імперіал» для обласної філармонії. Надавалася можливість будь-якій людині символічно придбати одну або декілька клавіш і назвати їх своїм прізвищем. Сьогодні «королівський рояль» дивовижного тембру звучить на сценах симфонічного оркестру філармонії.

Інший унікальний інструмент – арфу Atlante Prestige вартістю 30 тисяч євро – при-

Репродукція: Зінаїда Серебрякова. «Автопортрет»

дбала для оркестру віцепрезидент компанії Superior Golfand SPA Resort Ірина Сапронова – у рамках аналогічної акції.

Неподалік Харкова колись розміщувалось помістя відомої родини Бенуа-Лансере,

яка залишила вагомий творчий доробок у вітчизняному мистецтві. Саме тут народилася і писала свої картини Зінаїда Серебрякова. Її батько був знаним скульптором, мати – художником-графіком, молодший брат – архітектором,

а старший – займався монументальним живописом і графікою. Мистецький спадок мисткині досить вагомий і різномановий: це етюди, монументальний живопис, натюрморти, портрети, пейзажі, цикл картин про селянський побут. На жаль, чимало її полотен в роки громадянської війни згоріли разом із садибою.

Після Жовтневого перевороту вона виїхала до Франції, де продовжувала плідно працювати. У 50–60 роках її роботи активно купували колекціонери; картини Серебрякової порівнювали із творчістю Ботічеллі та Ренуара. Слава прийшла до неї, на жаль, пізно – коли їй було уже за вісімдесят...

Померла художниця у Парижі, похована на місцевому кладовищі Сент-Женевьев-де-Буа.

Неформальне товариство друзів Зінаїди Серебрякової на чолі з краєзнавцем Михайлом Красиковим регулярно проводить у селі Нескучному пленери, в яких беруть участь митці, котрим не байдуже творче надбання художниці. Саме це товариство й ініціювало збір коштів для викупу вивільненої квартири для міської громади заради організації там музею – такого довгоочікуваного для Харкова.

Бібліотека просто неба

На вулиці Багалія, 6, де знаходиться Літературний музей, відкрилася бібліотека під розлогими кронами дерев.

Ініціаторами її створення стали працівники музею, які таким чином захотіли не тільки привернути увагу до своїх експозицій, але й отримати майданчик для проведення різних літературних вечорів, художніх виставок, зустрічей із митцями.

Реалізувати задум допоміг викладач Харківського національного університету будівництва та архітектури Сергій Кангеларі, котрий зі своїми студентами розробив проєкт облаштування бібліотеки під відкритим небом. Їхня розробка здобула перемогу серед 280 інших і знайшла підтримку у вигляді гранту від благодійного фонду CANactions.

Стелажи і лави ставили музейники, студенти, волонтери, літератори-початківці на упорядкованому заздалегідь майданчику між тротуаром і проїжджою части-

ною вулиці, саме навпроти приміщення музею. Обладнання виготовляли і монтували з перспективою, що воно послужить харків'янам ще й для проведення тут усіляких масових заходів.

«На стелажах у вільному доступі для усіх перехожих лежать художні книжки українських авторів. Бери, сідай на зручну лаву і читай, – розповідає куратор проєкту «Лі-

тературна клямба» Тетяна Пилипчук. – Спершу спостерігала за тим, що відбувається внизу, з вікна на другому поверсі музею. Але мушу сказати, за тиждень ніхто не прихопив із собою жодної книжки».

Засновники «відкритої бібліотеки» разом із тим сподіваються на те, що небайдужі харків'яни поповнять фонд книжковий фонд. Перш за все, бракує класичної та сучасної літератури зарубіжних авторів.

«Ми хочемо, щоб цей унікальний простір працював для усіх творчих людей. Щоб кожен мав змогу почитати тут свої вірші, показати картини, продемонструвати на екрані фільм, зіграти на улюбленому музичному інструменті... Бібліотека на вулиці повинна згуртувати всіх, кому не цікаво бути на самоті із собою, кому не байдуже захоплення друзів, хто хоче та вмє слухати і говорити», – додає Тетяна Пилипчук.

Фото надане Літмузеєм

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

театр

■ МУДРО НЕНАРОКОМ

«Безумний день, або Весілля Фігаро». Назва львівської вистави починається зі слова, яке, на перший погляд, сприймається мов калька.

Насправді, перевага саме йому з цілого синонімічного ряду подібних виправдана. Воно зрідка вживане, привертає увагу, впадає в око, запам'ятовується, налаштовує на потрібний лад.

Це слово часто вживав Іван Франко. Леся Українка у драматичній поемі «Руфін і Прісцилла» вкладає його в уста Єпископа:

*Безумний мовив мудро ненароком:
«Ми будемо світити світлом правди».
Се пам'ятаймо і радіймо серцем,
що Бог сподобив нас такого щастя.
Співаймо алілуя!..*

■ ХВИЛЯ НОВОЇ ОПЕРИ

При згадці імені відомого режисера, народно-го артиста України Василя Вовкуна завжди очікуєш на приємну несподіванку, модерний креатив і щирі емоції. А коли йдеться про прем'єру у Львівському національному академічному театрі опери та балету імені Соломії Крушельницької, де останні роки митець працює художнім керівником, то й поготів.

Так сталося й цього разу, коли на сцені представили класичний твір Вольфганга Амадея Моцарта «Весілля Фігаро» у перелицьованій, хочеться сказати молодіжній, версії Василя Вовкуна. Молодіжній ще й тому, що всі ролі виконували студенти й аспіранти Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка. Виконували блискуче, глядацька зала щораз вибухала гучними вигуками «Браво!»

Високий вокальний рівень акторів у поєднанні з італійською мовою співи (переклад українською трансліювався на електронному табло над сценою) дуже органічно вписався в загальну концепцію вистави. Комічна опера класика здобула нове життя — цілісне, динамічне, суголосне сьогоднішню. Пройшла, як мовиться, на одному диханні.

До речі, зала опери від партеру до гальорки була переповнена, багато глядачів стояло, а сам прем'єрний показ створив у Львові небувалий ажіотаж із квитками. Окрім театралів зі стажем, було дуже багато молоді.

Модерне прочитання класики — не новина на європейській сцені. Приємно, що хвиля нової опери сягнула й України.

Анатолій СЕРИКОВ

Надія ПАСТЕРНАК

У Львівській опері — при повному аншлагу, морі оплесків, емоцій і світлих усмішок глядачів відбулася прем'єра — «Безумний день, або Весілля Фігаро» Моцарта.

Вона стала спільним проектом Львівського театру опери та балету й оперної студії Музичної академії імені Лисенка. Львів'яни знову взяли-

ся за Моцарта і потрактували його по-сучасному — так, щоби зрозуміло нинішнє покоління глядачів. То нічого, що перша прем'єра цієї вистави відбулася двісті тридцять років тому. Тепер у «Безумному дні, або Весіллі Фігаро» глядачі побачили сучасні костюми, пластику і навіть елементи еротики, почули живу італійську мову.

«Поєднання музики, драматичного дійства, пластики, яка виражається у танцях, міміці — тобто це такий мікс того, чого сучасний глядач потребує, — каже актор Юрій Газдецький, який виконує роль Фігаро. — У

Некласичний Фігаро

ро». Так, вона для нас — одна з вихідних головних подій, що творить масу інших, не менш важливих і значущих. Бо як тоді пояснити емоційне зерно всіх інших героїв, яких Моцарт підіймає на найвищі гребені хвилювання людського духу? Усі вони щиро переконливі, вмотивовано переплетені (хоч треба визнати, часто втрачають логіку своїх вчинків, що, можливо, й оправдовує сенс людського існування), відкривають і пізнають самих себе, а через себе — інших, і навпаки.

Справді, безумний день може бути єдиний у людському житті — як потреба і вибух, як даність, що кардинально змінює саме життя, його долю... Безумний день — короткий часовий простір, в якому через повстання проти себе самого відкриваються нові змісти...»

Це вже не перша постановка львів'ян у такому творчому тандемі Музичної академії й Оперного театру. Студенти і професійні музиканти уже рік тому поставили оперу «Дон Жуан», теж Моцарта, яка має успіх у глядача. Ті ж актори-студенти зіграли й у «Весіллі Фігаро».

Як сприйняли їх львівські глядачі?

«Оригінальне прочитання самого твору, мізансцени добре поставлені», — каже львів'янин Володимир Мельник.

«Це дуже сміливий експеримент. Я просто подивляю тих оперних співаків молодих, тому що насправді рухатися під час співи непросто, — каже співак Орест Цимбала, якого зустрічаємо у фойє під час антракту. — Зрозуміло, що було багато репетицій... Музика Моцарта вічна. Прем'єра цієї вистави відбулася ще 1786 року, і кожна епоха накладає якесь своє бачення тих речей... Наш Оперний театр був дотепер якимось статичним, консервативним, а тут — ось таке нестандартне прочитання класичного твору, усе побудовано на пластиці, на русі. Думаю, що публіка десь наполовину розділена. Як на мене, деякі речі тут трішки занадто буквальні».

До нашої розмови приєднуються ще дві львів'янки, які смакують кавою, — Марія і Світлана. «Весілля Фігаро» ми бачили вже сто разів, а тут

Фото Йосипа МАРУХНЯКА

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

цікаві зустрічі

■ МУЗИКА ШОПЕНА ЗАВОРОЖИЛА НЕБО

11 червня, під патронатом Посольства республіки Польщі, на острові кохання в історико-культурному комплексі «Замок-музей Радомисль» відбувся III Міжнародний фестиваль «Музика Шопена просто неба».

Організатор фестивалю – Ольга Богомолець, побувавши на подібному заході в Польщі, перейнялася ідеєю і насолода послухати класичну музику просто неба стала доступною всім охочим.

Чудові друзі, цікаві знайомства! Сонячна погода! Дощ, якщо й наважувався просльозитися, то лиш від щастя та захоплення.. Це якесь особливе місце на Землі: відновлено замок де працює унікальний Музей української домашньої ікони. На території парку – два водоспади. Можна відвідати майстер-клас із виготовлення паперу за автентичними технологіями XVII століття й увіяти себе на місці середньовічного монаха, що робить папір для потреб Києво-Печерської лаври, – адже замок стоїть на місці першої в Центральній Україні папірні. І музика Шопена просто неба, що лине зі сцени, яку слухали всі: люди, дерева, квіти, пташки... Гості зручно розмістилися на стільцях, кованих лавках, на килимках посеред зеленої галявини.

– «Незважаючи на все, що відбувається в державі, ми все ж маємо можливість проводити цей фестиваль. Тому що музика Шопена і, зокрема, той революційний етюд, який звучав на Майдані, підтримують дух». Сьогодні український народ має саме таку місію, тому важливо, щоб у суспільство приходила гармонія і бажання створювати, а не руйнувати.

Щороку наш фестиваль збирає все більше відвідувачів. Серед гостей – послы Польщі, Японії, Туреччини, Болгарії, Молдови, віце-консул Бельгії.

Продовжуємо традицію, за якою цей фестиваль уже вдруге є благодійним. Усі кошти від продажу квитків та з ярмарку, який робили дружини загиблих героїв АТО та Революції Гідності, наступного тижня підуть на допомогу їхнім сім'ям через громадську платформу «Люди допомагають людям». Ця платформа була створена рік тому, і в майбутньому там буде зібрана інформація про всі 1,5 тисячі дітей, які залишилися без батька внаслідок війни. Поки там лише дані про двохсот дітей, на прямі карткові рахунки котрих за останні вісім місяців надійшло понад 2,5 мільйона гривень», – розповідає народний депутат, громадська діячка, Ольга Богомолець.

Три години лунали твори Шопена у виконанні лауреата Всеукраїнського конкурсу піаністів імені Лисенка, солісток Національної філармонії України Лариси Деордієвої та Інеси Порошиної. Неперевершено грав і лауреат міжнародних конкурсів Євген Моторенко.

«Красою душу напоїти» приїхала на цей фестиваль і народна артистка України Раїса Недашківська.

Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки

Пісня його життя

Нині Микола Васильович Шипков з висоти накопичених літ споглядає своє важке післявоєнне дитинство у багатодітній родині уральського шахтаря.

Батько був культурною людиною, майстерно грав на гармоніці і всією душею бажав, щоб кожен із п'яти його синів достойно опанував цей інструмент.

– Запам'яталися дні навчання у рідному Грем'ячинську, – скоромовкою пригадує мій співрозмовник... – Мої спогади пов'язані з вражаючою особистістю – нашим директором музичної школи Володимиром Васильовичем Коноваловим. Колись доля мене уже зводила з ним, а було навіть таке, що я надумав покинути навчання у музичній школі. В родині все звалилося на плечі матері, яка тягнула всіх.

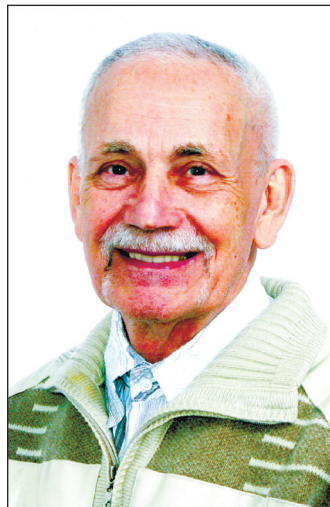
Навчання у шахтарському Грем'ячинську промайнуло швидко, хоча й важко було відвідувати і середню, і музичну школу. Але після восьмого класу переді мною постало питання про подальше навчання. Уже задалегідь знав, що вступлю до Пермського музичного училища. Добре визубривши сольфеджіо та нашвидкуруч повторивши деякі питання з теорії музики, я поїхав до обласного центру. Училище було у Заводському районі. Документи прийняли відразу – без зайвих запитань і колотнечі.

– І почалося навчання на хормейстера?

– Так. На хормейстерському факультеті. І я наче опинився у дивному сні... Якось до нас зі Свердловська приїхав композитор Воронов, автор відомого в ті часи «Солдатського вальсу». Мені так сподобався цей твір, що й самому захотілося писати свої пісні. Це було потужним поштовхом у моєму становленні як музиканта.

– А як виживали матеріально?

– Від самого початку навчання у Пермському музичному училищі бракувало коштів для подальшого життя, бо студентська стипендія була замалою, навіть не мав чим платити за квартиру. Однокурсники також працювали, поєднуючи свою творчу і не завжди роботу з навчанням. Вони ж і знайшли для мене вільне місце

баяниста при хорі паротягового депо «Перм-2».

Викладався на всі сто, але бракувало професійних знань для подальшої творчої роботи. Це примушувало мене добре вчитись, всотуючи все, що давало музучилище. В результаті мене запросив на роботу керівник хору Палацу культури великого заводу. А далі за призначенням треба було їхати до Комсомольська-на-Амурі або йти служити в армію.

Та трапився доленосний випадок, який перевернув моє подальше життя. На випускному вечері до мене підійшла класний керівник Лариса Ложнікова. Побачивши на моєму обличчі якусь невпевненість, а в очах розгубленість, вона запитала: «Від чого це?» А коли почула мою відповідь, то порадила спробувати вступити до Харківської консерваторії.

На дорогу до незнамого Харкова грошей у матері не просив, бо заробив сам. Зі стажем два з половиною роки я приїхав до міста, яке полюбив назавжди.

Серед великої кількості абітурієнтів мали обрати лише п'ятірку. А до омріяного фінішу, тобто з однаковими вступними балами, прийшли семеро. Перед екзаменаційною комісією постала справжня проблема: абітурієнти сильні і по-своєму кожен із них цікавий, обдарований. Члени комісії розуміли, що будь-яка консерваторія буде пишатися такими студентами. До цієї сімки потрапив і я, дев'ятнадцятирічний Микола Шипков з Уралу. І вже того дня дізнався, що зарахований на перший курс хормейстерського факультету.

Тоді постало питання: де ж мешкати? Адже ніякої помочі з дому годі було й чекати. І знов усе вирішує раптова зустріч, цього разу – із п'ятикурсником Юрієм Куликом, який уже керував хором. Він запросив мене працювати концертмейстером, а через рік я став керувати хором народної пісні заводу «Серп і молот».

– Розкажіть про першу пісню.

– Творча дружба з відомим харківським поетом Борисом Котляровим народила пісню про Харків – «Місто робітничої слави», і це був мій перший пісенний твір, який заспівали численні хорові колективи області.

Але далі я, мов коштовне каміння, збирав українські та російські народні пісні, й у кожній із них відшукував переконливі відтінки звучання та інтонації, створював побутові колоритні сцени, передаючи характер та образи фольклору двох народів. Допомогло природне відчуття ансамблевих умінь та мистецтво психологічного впливу на кожного соліста.

А ще, пригадую, як опісля закінчення консерваторії мене призначили на посаду художнього керівника вокально-хореографічного ансамблю «Веселка» Полтавської обласної філармонії. Відразу довелося поїхати на гастролі до Киргизії. Швидко створив декілька програм, із якими й продовжував успішно гастролювати по всьому Союзу.

– Жили у двох містах одночасно?

– Так, два роки – на колесах між Харковом і Полтавою, яка вважала мене своїм, довго не відпускала, обіцяючи – як молодому спеціалістові – квартиру. Але в 1967 році я знайшов собі заміну і назавжди переїхав до Харкова, де став керувати народним хором при заводі «Серп і молот».

Ми багато гастролювали не лише по Україні, але й по Європі. Згодом колективу було присвоєно звання «Народний», а мені – як керівникові – звання «Заслужений працівник культури України».

Розмову вів В'ячеслав РИСЦОВ

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

ПІСЛЯМОВА

Патріотичний дух з Мушлі, або «що ви скажете дитині...»

Леся САМІЙЛЕНКО

Восьмий фестиваль патріотичної пісні в Україні «РУТЕНІЯ» цьогоріч відбувся у столичному Маріїнському парку – на сцені, яку називають «Мушля».

А прикласти вухо до мушлі і почути голос шуму чи клетоту з глибин кожен пробував не раз. Відчуваєте силу відголоску вічності?! Саме такі емоції і панували в душах усіх присутніх на цьому фестивальному дійстві. Без перебільшення – саме так! Адже в день Зелених свят до «Мушлі» потягло тих, кому, мов чисто го повітря в мегаполісі, бракує спілкування з однодумцями і щирого слова. Чудова сонячна погода, Трійця, просвітлений настрій і драйв української патріотичної поезії та пісні клекоче з обіймів «Мушлі» протягом дня. Невеличкими товариствами гуртуються давні знайомі та друзі. Дехто не мав змоги зустрітися роками, а тут така прекрасна нагода...

Організували таке свято ті, кому є що згадати про вітчизняну патріотичну боротьбу не лише з історії незалежності, а й із власного досвіду. Адже фестиваль «Рутенія» – імені Костянтина Єрофєєва – виник як заповітна мрія талановитого музиканта й українського патріота. Брат Ярослав розповідає, що коли Кості не стало, то передусім згадалося про те, що він дуже хотів проводити свій фестиваль. На жаль, за життя митець так і не перетворив мрію в реальність. Але друзі, рідні та побратими вже

«Рутенія» і побратими

восьмий рік поспіль виконують його заповіт, об'єднуючи навколо своєї ідеї все більше однодумців. Цьогорічне свято патріотичної пісні відбулось і за допомогою партії «Свобода», яка акумулює в своїх рядах тих, хто до глибини душі, і навіть кишені, перейнятий почуттям любові до Батьківщини.

Ведучим фестивалю був легендарний «голос Майдану» Володимир Гонський. Долучилися всі, хто добре знав Костянтина Єрофєєва та гурт «Рутенія», ті, для кого творчість цих митців-патріотів була і є знаковою у сенсі формування свідомості. Учасниками концертної програми стали представники всіх поколінь української творчої інтелігенції: гурт «Фата Моргана», музиканти-віртуози Сергій Шматок, Юрій Товстоган. Блискуче, мов на струнах нервів, виступив народний артист Кирило Стеценко. І звичайно ж, «Рутенія» у новому складі яскравих і талановитих митців: Анатолій Сухий, Василь Лютий, Сашко Комісаренко, Гриць Лук'яненко та легендарний Едуард Драч зі своїм

хітом «Чорний сотник УПА», що його знає кожен український патріот.

Колоритними були виступи і бардів – учасників Майдану та АТО, воїна духу Олексія Бика, Богдана Доца, Ігоря Білого, Нелі Франчук та барда-байкера Юрія Гусарука, який просив усіх затамити, що «Дніпро» – це не річка і не місто (віднедавна), а мотоцикл – кінь сучасних козаків.

Кожне слово поетів-патріотів публіка сприймала особливо спрагло, адже засвідчив це і той упертий факт, що «...останній вірш української літератури ще живий...» І це рядок, яким завершив свою поезію «Заповіт» талановитий поет і воїн Борис Гуменюк, який крізь фронти АТО проніс у серці полум'яне патріотичне слово. Читав він у цей день з «Мушлі» лише цього вірша, який приборкав усі емоції публіки, що вирували після пісенних і веселих виступів. Бо ж на фестивалі всі приходять і розвеселитися також. А здійснити це бажання допомагали і дотепні письменники та барди брати Капранови.

Поети на «Рутенії» збираються особливі. Ті, кому кожне слово диктується Богом та Україною.

Тож і завершилося святкове дійство виступом гуртів «Завінок» та «Ворождень», який подарував надію на все, що наворожили організаторам друзі та однодумці. Також презентували англomовний проєкт «Війна і віра», який планують представити за кордоном, а зібрані кошти від продажу дисків підуть на військові та медичні потреби тих, хто забезпечує можливість проводити фестивалі і не знати бід війни... Адже майже всі учасники цього заходу причетні до подій на Сході – в якості воїнів або як волонтери.

Вийшла з Маріїнського парку і, як завжди, згадала рядки з ранньої поезії Оксани Забужко: «Глянь, милий, що там за вікном. Глянув і сказав: «Пустеля». Та ще з голови не виходили слова поета Олега Короташа: «А що ви скажете дитині рідній на могилі предків у чужій країні...»

Фото Володимира ОСИПЕНКА

Поет Борис ГУМЕНЮК

Неля ФРАНЧУК і Гриць ЛУК'ЯНЕНКО

Кирило СТЕЦЕНКО: «Електронна дума»

Фестивальні зустрічі

Газета «Культура і життя»

№ 26 (4701), 24 червня 2016 р.

 Виходить із 7 жовтня 1923 року
 Свідоцтво про реєстрацію
 КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-62
 cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ШЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Андрій ВАСЮК (секретар ради), Олег ВЕРГЕЛІС, Богдан ГАЛАЙКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Олексій КОНОНЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Андрій ШЕКУН

Адреса видавництва

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

 Поліграфічний комбінат
 ТОВ «Типографія «Від «А» до «Я»»
 м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
 Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
 Тел.: +38 (044) 498-23-64;
 +38 (097) 111-17-56

 Редакція не публікує колективні листи та звернення
 Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ
Передплатна ціна на 2016 р.:
 1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн
У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс 60969
Медіа-портал «Культура»: <http://cultua.media>
Наклад 5 000
Ціна договірна

4 820 157 9400 13 26